Opłata pocztowà uiszczoná ryczałtem.

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 277/1272	Łódź, Niedziela, 4 grudnia 1927 r.	פינפטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, י' כסלו תרפ"ח	Nr. 277/1272

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel 2471.

וואהלען צום נייעם סיים

וועלען פארקומען דעם 26 פעברואר-צום סענאט דעם 4 מערץ?

וו א ר ש א, 3 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) נעכטען איז געקומען קיין ווארשא פון ספאלא דער מלוכה-פרעזידענט און נאך א בעראטונג מיט די רעגירונגס-פאקטארען האט ער אונטערגעשריבען דעם דעקרעט וועגען בעשטימען נייע וואהלען צו די געזעצגעבערישע אינסטיטוציעס. נאכמיטאג איז דער מלוכה-פרעזידענט צוריק אפגעפאהרען קיין ספאלא. דער דעקרעט וועט פערעפענטליכט ווערען אין די נאהענטסטע טעג. דער טערמין פון די וואהלען צום סיים איז בעשטימט געווארען אויף דעם 26 פעברואר, די וואהלען צום סענאט דעם 4 מערץ.

(שפעט אין אווענד איז די דאזיגע ידיעה אפגעלייקענט געווארען).

גראניט-שטיין פון רוסישע דענקמעלער אויף א דענקמאל פאר ה. ד. נאמבערג.

וו א ר ש א, 3 (יט"א טעלעפאניש) א דעלעגאציע פון יודישען זשורנאליסטען און ליטעראטען-פעראיין אין די פערזאנען פון רעדאקטאר אפענשלאק און רעדאקטאר מ. מאזעס האט זיך געווענדעט צום פרעזידענט סלאמינסקי, אז פון די גראניט-שטיינער, וואס זענען געבליבען פונם פאנאנדערלעגען די רוסישע דענקמעלער זאל ארויסגעגעבען ווערען א שטיין פאר א דענקמאל נאך ה. ד. נאמבערג'ן.

בשעתו איז אזא שטיין ארויסגעגעבען געווארען אויף א דענקמאל פאר זשעראמסקי. דער שטאט-פרעזידענט איז נאכגעקומען די ווענדונג און האט באלד אונטערגעשריבען אנ'ענטשפרעכענדע פעראָרדנונג.

קאסאציאנס-געריכט בעפרייט אנ'אומשולדיגען יודען.

ב וקארעשט. (יט"א). דער יוד ישראל סאלאמאן איז ארעסטירט געווארען אין יאהר 1925 אונטער דער בעשולדיגונג, אז ער האט ארגאניזירט באנדעס, וועלכע האבען געראבעוועט דערפער אין טראנסילוואניען. דאס קריגס-געריכט האט דעם אנגעקלאגטען פעראורטיילט צו 5 יאהר תפיסה.

איצט איז דער פראצעס בעטראכט געווארען אין קאסאציאנס-געריכט, וועלכער האט איינגעפינען, אז דער אנגעקלאגטער איז אומשולדיג. דאס געריכט האט מבטל געמאכט דעם ערשטען אורטייל און בעפוילען דעם אנגעקלאגטען תיכף בעפרייען פון ארעסט.

מאגאזין-שניידער אויף דער וואך!

פאטענטען און האלב-יעהריגע פאטענטען אויפ'ן יאהר 1927 דארפס איהר זיך שוין קומען אינפארמירען אין פעראיין אריין. געדענקט, אז עס איז שוין שפעט!

מיטגלידער וועלכע האבען זיך שוין פערעגיסטרירט צום צעך דארפען זיך מעלדען אין פעראיין יעדען אווענד פון 8 ביז 10 וועגען א וויכטיגע אינפארמאציע. טעג זענען געבליבען געצעהלטע.

8-טונג דאמען-שניידער! היינט, 8 א זייגער אווענד קומט פאר א מאסען-פערזאמלונג פון מיטגלידער און נישט-מיטגלידער וועגען דער לעצטער האנדלונג פון די קאנפעקציאנערען.

8-טונג מענער-שניידער! מאנטאג, דעם 5-טען ה. ח. 8 א זייגער אין אווענד א פערזאמלונג פון גאנצען פאך וועגען זעהר וויכטיגע בעריכטען

אנאנס! דער מאגאזין-שניידער-מייסטער-פעראיין זוכט א וואזשנע און האט איבערצוגעבען א בופעט. מעלדען קען מען זיך יעדען אווענד פון 8 – 10 א זייגער

פערוואלטונג פון מאגאזין-שניידער-מייסטער-פעראיין אלעע 1-טן מאי 2.

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal — Winiaki mieszane

Winkelhausen

WÓDKI – LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD-POMORZE, ZAŁ. 1846.

גרויסע חנוך-הספר-תורה-פייערונג

פון דער חברה משמורים מזאלאשין פה לאדז.

מוצש"ק, פ' וישב, כ"ג כסלו (ד. 17 דעצ.), 5 א זייגער אין אווענד, וועט אין גרויסען ענגלישען זאל (אלעע 1. מאי 2) פארקומען א גראנדיעזער

חנוך-הספר-תורה-פייערונג

מיט דער בעטייליגונג פון א בעריהמטען חזן מיט א כאר פון 15 פערזאן.

בעמערקונג: פרויען ווערען העפליך געבעטען צו קומען וואס פריהער נ"יהען די יריעות. מיט אכטונג 773

די חברה משמורים מזאלאשין פה לאדז, פולנאצנא 7.

Towarzystwo Akcyjne
Kurlandzkiej Olejarni w Wilnie
założone w roku 1898.

OLEJLNIANY

filtrowany, prasowany z najlepszych gatunków nasion krajowych.

Przedstawicielstwo na Łódź i województwo łódzkie:
Inż. Techn. STANISŁAW GROSBERG,
ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO Nr. 89, tel. 11-76.

769

Dr. med. A. MAZUR

האט זיך איבערגעצויגען פון נארוטאוויטש 44

אויף וואסטאניא 65, טעל. 10-99

(איינגאנג דורך פעטריקאווער 46).

נעהמט אן פון 11^{30}–12^{30} און פון 3–5 נאכמ.

770

א צימער

מיט א בעזונדערן איינגאנג איז פון זאפארט צו פערדינגען. ריזא, אין פארבען-געשעפט אויף טארגאווא 23. 775

760

די עלעגאנטסטע

און שענסטע דאמען

קויפען איין זייערע

פערפומען

און קאסמעטיק נור אין דער גרעסטער קאנקורענץ-פערפומעריע פון

S. BUCHWEITZ,

PIOTRKOWSKA 22. ** TEL. 31-43.

א הערצליכען מזל-טוב!

ווינשען מיר אונזער געעהרטען פרעזעס מענדל מינץ און פרוי צו זייער

ניי-געבוירענעם זוהן

מיר ווינשען זיי א גרינגע ערציהונג און פיל גליק.

די פערוואלטונג פון מערק- און טארג-שטייערס.

וויצע-פרעזעס מ. פריינד, סעקרעטאר א. זילבערינג

מ. קרול, מ. פידלער, פ. פארבער, י. פאפאוויטש.

קאלאניאל-קליינהענדלער-פעראיין

צעגעלניאנא 15 766

טיילט מיט, אז עס איז שוין ארויס דער צעטעל נומ' 13, בעשטעטיגט פון ליכוויד-אמט.

דערמיט ווערט ערקלערט דער צעטעל נומ' 12 פאר אונגילטיג. כדי אויסצומיידען פראטאקאלען, איז ווינשענסווערט ביז דינסטאג, דעם 6. דעצ. צו בעזארגען זיך מיט דעם צעטעל № 13 די פערוואלטונג.

א הערצליכען מזל-טוב!

ווינשען מיר אונזערע געליבטע פריינד פאלא און מענדעל מינץ צו זייער

ניי-געבוירענעם זוהן

מיר ווינשען זיי פיל גליק און א גרינגע ערציהונג.

אנדזשא בארענשטיין, מאניעק פייז

שוועסטער אנדזשא ניסענאוויטש

און מאניעק גאלדבערג.

בריאן און שטרעזעמאן

וועלען מאכען א געמיינזאמען פאָרשלאג וועגען פויליש-ליטווישען סכסוך.

בערלין, 3. (ספ. טעל.). דער „בערלינער אנצייגער" ברענגט א טע-לעגראמע פון זיין ווארשאווער קאָרעס-פאָנדענט, װעלכער פערופט זיך אויף זעהר מאסגעבענדע קוועלען, אז דער ליטוויש-פוילישער קאָנפליקט איז געווען אַנ׳ענין פון א מיינונגס-אויסטויש צווי-שען בריאנען און שטרעזעמאנען. ביי-דע מיניסטאָרען זענען געקומען צו א הסכם פאָרצולעגען ביידע צדדים (פוי-לען און ליטע) פאָלגענדען אויסגאנג פון דער לאגע: אויטאָמאטיש זאָל איינ-געפיהרט ווערען אין לעבען דער שלום-צושטאנד צווישען פוילען און ליטע, די פראגע פון ווילנאָ זאָל אויסגעטיילט ווערען אלס א בעזונדערער ענין.

די אויבענדערמאָהנטע ידיעה איז נאָך נישט בעשטעטיגט.

ווי ען, 3 (ספ. טעל.) דער פויליש-ליטווישער קאָנפליקט איז נאָך אלץ דער צענטער פון אינטערעס פון די אָרטיגע דיפלאָמאטישע קרייזען, מ׳לעגט אָבער די גאנצע האָפנונג אויף דער וואָהר-שיינליכער פערמיטלונג פון בריאנען און שטרעזעמאנען.

פראַנצויזישע און ענגלישע בעאַמטע אויף דער גרעניץ.

ווילנאָ, 3 (טעלעפאָניש) נעכטען זענען אין סוועציאנער פאָוויאט אָנגע-קומען פון דער ליטווישער זייט די בע-אמטע פון דער פראנצויזישער און ענג-לישער געזאנדשאפט אין קאָוונא. די בעאמטע מאכען א רייזע אויף דער פויליש-ליטווישער גרעניץ, כדי זיך צו בעקענען מיט די בעציהונגען אויף ביי-דע זייטען גרעניץ.

ליטווישע עמיגראַנטען בע-קומען הילף.

ווילנאָ, 3 (טעלעפאָניש). דער מאַ-גיסטראט פון דער שטאָדט ווילנאָ האָט אויף דער נעכטיגער זיצונג בעשלאָסען צו געבען די ליטווישע עמיגראנטען מאַ-טעריעלע און מעדיצינישע הילף אויף די זעלבע רעכט, וואָס די ווילנער איינ-וואוינער.

קאנצענטראַציע פון סאוויע-טישען מיליטער.

ווילנאָ, 3. (טעלעפאָניש). נעכטען איז אָנגעקומען א ידיעה קיין ווילנא, אז אין דער לעצטער צייט האָט זיך אויף דער רוסישער זייט פון דער פוי-ליש-רוסישער גרעניץ אָנגעהויבען א דע-מאָנסטראטיווע קאָנצענטראציע פון סאָ-וויעטישען גרעניץ-מיליטער. עס זענען קאָנצענטרירט געוואָרען 3 פולקען רוס. מיליטער, א בריגאדע קאוואלעריע און פיער דיוויזיעס פעלד-ארטילעריע.

ערב דער סעסיע אין גענף.

עס פאהרען זיך שוין צונויף די פאליטיקער.

לאָנדאָן, 3. (אטע) טשעמבערלען צוזאמען מיט די פאָרשטעהער פון אוי-סערן-מיניסטעריום זענען אָפּגעפאָהרען קיין גענף.

ווארשאָ, 3. (טעלעפאָניש). לויט ידיעות פון פאָליטישע קרייזען וועט מארשאל פּילסודסקי ארויספאָהרען קיין גענף דינסטאָג דעם 6. ד. ח.

לאָנדאָן, 3. (אטע) די אָפיציעלע ענגלישע ראדיאסטאציע פּערעפענט-ליכט, אז דער וויכטיגסטער ענין אויף דער טאָג-אָרדנונג פון פעלקער-ליגע-ראט וועט זיין דער פויליש-ליטווישער קאָנפליקט. מ׳האלט אויך, אז מארשאל פּילסודסקי וועט קומען קיין גענף.

ליטווישער קאַפּיטאַן פון גענעראַל-שטאַב

אָרגאניזירט די ליטווישע אפיצירען און זעלנער אין ווילנא.

ווילנא, 3. (ספ. טעל.) קיין ווילנא איז אָנגעקומען דער קאפּיטאן פון ליט-ווישען גענעראל-שטאב אנטאָני מאיוס, וועלכער איז בעת דעם אויפשטאנד אין טאוראזען שווער פערוואונדעט געוואָ-רען און האָט זיך 2 חדשים צייט גע-מוזט אויפהאלטען ביי ליטווישע פויערים. קאפּיטאַן מאיוס איז צוגעטרעטען צו אָרגאניזירען די ליטווישע אָפיצירען און זעלנער, וועלכע געפינען זיך אין וויל-נא. קאפּיטאן מאיוס איז געווען דער אָנפיהרער פון אויפשטאנד, וועלכער איז פאָרגעקומען מיט 2 חדשים צוריק אין ליטווישען שטעטעל טאוראזען.

א סוף צו די פּראָטעקציעס

צירקולאר פון פּרעמיער.

ווארשא, 3. (טעלעפאָניש). מיר דערוויסען זיך, אז דער פּרעמיער האָט ארויסגעגעבען א צירקולאר צו אלע מי-ניסטעריום׳ס און מלוכה-אמטען, וועל-כער פערוועהרט די בעאמטע בעת׳ן ערפילען זייער דינסט, אויפצונעהמען געוויזענע בעאמטע, וועלכע ערלעדיגען ענינים פאר דריטע פּערזאָנען.

דער צירקולאר צילט צו בעזייטיגען דאָס פּראָטעקציאָנס-סיסטעם.

אפּגעשאַפט די קאָאַליציע-קאָנטראָל אין עסטרייך.

פּאַריז, 3. (ספ. טעל.). דער אמ-באסאדאָרען-ראט האָט אויסגעהערט דעם בעריכט וועגען דעם איצטיגען צושטאנד פון דער עסטרייכישער בעוואָפענונג. ס׳איז אָנגענומען געוואָרען א בעשלוס אָפּצורופען די קאָנטראָל און ליקווידא-ציע-קאָמיסיע אין עסטרייך — דעם 31 יאנואר 1927.

דער רושם פון מאַרשאַל פּילסודסקי׳ס ערקלערונג

וועגען דער בעציהונג פון פוילען צו ליטא.

ווי ען, 3. (ספ. טעל.) דעם קאָרעס-פאָנדענט פון דער „נייער פרייער פּרעס" מעלדעט מען, אז די ערקלערונג פון מארשאל פּילסודסקי האָט אין די פּאָליטישע קרייזען ארויסגערופען א שטי-קעל בעאונרוהיגונג, ווייל מ׳האלט, אז דאָס איז אַנ׳אולטימאטום צו דער פעל-קער-ליגע. אין גענף האלט מען אפילו, אז אויב דער בעשלוס פון דער ליגע וועט אין זיך נישט ענטהאלטען אלע פאָדערונגען פון דער פוילישער נאָטע, וועט דער מארשאל פּילסודסקי פּעראָר-דנען א באלדיגע מאביליזאציע.

מאָסקווא, 3 (טאסס) קאָמענטירענ-דיג דעם אינטערוויו פון מארשאל פּילסודסקי וויזט די „איזוויעסטיא" אָן, אז די סאָוויעטישע געזעלשאפטליכע מיינונג האָט קיינמאל נישט פערלייקענט, אז דער קריגס-צושטאנד, וועלכער איז פּראָקלאמירט געוואָרען דורך דער ליטווישער רעגירונג, קען אין זיינע פאָלגען ווערען זעהר געפעהרליך, אָבער פון דעם איז נישט געדרונגען, אז ליטע האָט געוואָלט אָנפאלען אויף פוילען, די נישט-רעאלקייט פון אזא מיינונג איז קלאָהר. מ׳דארף דעריבער צווייפ-לען, אז די געפאהר פון דעם, אז ליטע זאָל אטאקירען פוילען, זאָל האָבען גע-צוואונגען דעם מארשאל נישט צו שלאָ-פען ביינאכט. די „איזוויעסטיא" שרייבט ווייטער, אז ביז איצט ווייסט קיינער נישט וועגען קיין מאָביליזאציע אין ליטע, אָבער מארשאל פּילסודסקי האָט שוין צופיל וועגען דעם גערעדט און דעריבער איז לויט דער „איזוויעסטיא" די געפאהר זעהר גרויס.

וואַלדעמאַראַס בעט הילף ביי דייטשלאַנד.

בערלין, 3. (ספ. טעל.). דער ליט-ווישער פּרעמיער וואלדעמאראס איז אין דער בעגלייטונג פון דירעקטאָר פון דע-פּארטאמענט זאוניסא און זיין אדיוטאנט אָנגעקומען קיין בערלין, וואו ער האָט געוואָלט אָפּהאלטען א קאָנפערענץ מיט שטרעזעמאנען. שטרעזעמאן איז אָבער נישט אין בערלין, נאר געפינט זיך אויפ׳ן פּארטיי-צוזאמענפאָהר אין קיוענ-בערג, צוליב דעם האָט וואלדעמאראס קאָנפערירט מיט דעם אונטערשטאאטס-סעקרעטאר שובערט, וועלכען דער ליט-ווישער פּרעמיער האָט געבעטען דייטש-לאנד׳ס הילף געגען פוילען אין גענף.

ווי מ׳שמועסט איז שטרעזעמאן ספּע-ציעל אָפּגעפאָהרען פון בערלין, כדי זיך נישט צו טרעפען מיט וואלדעמאראס׳ן.

די דייטש-פּויליש-עקאָנאָמישע-מלחמה

וועט זיך שוין בקרוב ענדיגען.

דייטשע דעלעגאטען אנגעקומען קיין ווארשא.

ווארשא, 3 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) פרייטאָג איבער-פריה איז קיין ווארשאָ געקומען די דייטשע דעלעגאציע מיט׳ן געוו. מיניסטער הערמעס אָן דער שפּיץ. כדי אָנצוהויבען די אונטערהאנדלונגען וועגען א האנ-דעלס-אָפּמאך מיט פוילען. די דעלעגאציע איז אויפ׳ן וואָקזאל אָפּגעוואַרט גע-וואָרען דורך פאָרשטעהער פון אויסערן-מיניסטעריום און דייטשען קאָנסולאט.

נעכטען זענען פאָרגעקומען בעראטונגען צווישען די פאָרזיצענדערס פון ביידע צדדים הערמעס און ד״ר טוואַרדאָווסקי, וועגען בעזייטיגען פערשידענע מיינונגס-פערשידענהייטען, מאָנטאָג וועלען זיך אָנהויבען די אייגענטליכע אונ-טערהאנדלונגען, וועלכע וועלען דאָסמאָל וואהרשיינליך פיהרען צו א גינסטיגען רעזולטאט.

די יוד. סוחרים האבען זיך נאָך נישט דעצידירט

וועגען זייער אנטייל אין די וואהלען.

ווארשא, 3. (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים - קאָרעספאָנדענט). מאָרגען (היינט) קומט פאָר א זיצונג פון יודי-שען קאָמיטעט, וועלכע געהט אריין אין בלאָק פון די נאציאָנאלע מינדערהייטען. צום קאָמיטעט געהערען: ציוניסטען, מזרחי, התאחדות, פרויען-פעראיין, וואָס שייך די סוחרים איז היינט פאָרגעקומען א זיצונג, צו קיין בעשלוס איז אין דער פראגע נאָך נישט געקומען. פון דער דיסקוסיע איז צו זעהען, אז די סוחרים וועלען צוטרעטען צום מינדערהייטס-בלאָק נאר דאן ווען ס׳וועט צוערשט געגרינדעט ווערען א יודישער בלאָק.

איינגעפרוירען 100 שיפען מיט 2000 מענשען.

ריגא, 3 (ספ. טעל.) אויפ׳ן שוואר-צען און קאספּישען ים האָבען אויפ-געהערט די שטורמען און דאָס אייז האָט בעדעקט די ימים אויף הונדער-טער קילאָמעטער. 100 פישער-שיפען אין וועלכע ס׳האָבען זיך געפונען 2000 מענשען קענען נישט ארויס פון אייז, אויף הילף זענען געשיקט געוואָרען עראָפּלאנען. 11 שיפען מיט 64 מענ-שען זענען שוין אונטערגעגאנגען.

פון ווארשאַווער קראַנקען-קאַסע

איז אַרויסגעטרעטען די פּ.פּ.ס.׳ישע פראַקציע.

ווארשא, 3 (טעלעפאָניש) די פּ.פּ.ס.-פראקציע פון פערוואלטונג פון דער ווארשאווער קראנקען-קאסע האָט אויף דער דאָנערשטאָג׳דיגער זיצונג פון ראט רע-זיגנירט פון איהרע מאנדאטען. די מאָ-טיווען דערצו זענען, אז די פערוואל-טונג ענטשפּרעכט נישט די כוחות-פער-העלטעניש אינ׳ם ראט.

„אררט"
ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער
אונטער דער לייטונג פון מ. בראדערזאן און ר. ראזענטאל

ווייסער זאל פון „מאַנטייפעל"
זאַכאדניאַ 43.
היינט ווידערהאלונג פון דער פּרעמיערע!

היינט, זונטאג — 2 פאָרשטעלונגען: פּינקטליך 7.45 און 10 אָוועגד
2-טער גרויסער פּראגראם
„די מיזינקע אויסגעגעבען"

I.
1) מלמד-טאנץ — פאָלקס-מאָטיוו.
2) אנ׳עצה׳לע — מ. בראָדערזאָן,
3) יאסעלע — מ. בראָדערזאָן.
4) גרינע פאפוגא — ז. סעגאלאָוויטש.
5) לופט-פליהער — י. אָבערושאנעק.
6) מארש — מ. בראָדערזאָן.

II.
7) אין שענק — מ. קולבאק
8) „אררט"-טאנץ — מוזיק ה. קאָן.
9) באלוט-באלעט — מ. בראָדערזאָן.
10) שנעפסעלעך — ב. קאָוונער.
11) די מוזינקע אויסגעגעבען.
מוזיק-לייטער: הענעך קאָן

בילעטען אין קאסע פון טעאטער פון 5 א זייגער אָן, שבת—פון 1 נאכמ.

געעפענט דעם 5-טען צוזאַמענפאהר

פון דער קאמוניסטישער פּאַרטיי אין רוסלאַנד.

מאָסקווע, 3 (ספ. טעל.) נעכטען איז געעפענט געוואָרען דער 5-טער צו-זאמענפאָהר פון דער קאָמוניסטישער פּארטיי אין רוסלאנד. דעם צוזאמענ-פאָהר האָט געעפענט ריקאָוו. אין פּרע-זידיום זענען געוועהלט געוואָרען: קא-לינין. בוכארין. וואראשילאָוו א. א.

ס׳איז אויסגעוועהלט געוואָרען א קאָ-מיסיע פון 65 מאָן, וועלכע וועט זיך פערנעהמען מיט דער פראגע פון דער אָפּאָזיציע.

7-שעה׳דיגע מלחמה

צווישען פּאליציי און אלקאהאל-שמוגלער׳ם.

לאָנדאָן, 3. (אטע) אין באלטימא איז פאָרגעקומען א 7-שעה׳דיגער קאמף צווישען דער פּאָליציי מיט א באנדע אלקאָהאָל-שמוגלער, וועלכע האָבען זיך פערבאריקאדירט אין א הויז אויף דער פאָרשטאָט. דאָס הויז איז גענומען געוואָרען דורך דער פּאָליציי ערשט נאכדעם ווי ס׳זענען בענוצט געוואָרען פּו-לעמיאָטען און טרעהרען-באָמבעס. די שמוגלער׳ס האָבען זיך פערטיידיגט מיט פּולעמיאָטען, אינ׳ם קעלער פון דעם הויז האָט מען דערנאָך געפונען 4000 לי-טער אלקאָהאָל.

ליטווינאָוו ווערט בלייבען אין גענף

כדי זיך צו טרעפען מיט בריאַנען, טשעמבערלענען און פילסודסקין.

ע נ ף, 3 (ספ. טעל.) די צוגרייטונגס-קאָמיסיע וועגען ענטוואָפנונג וועט ענדיגען איהרע זיצונגען, וואַהרשיינליך קומענדיגען מאָנטאָג. סגעהען ארום קלאַנגען, אַז ליטווינאָוו וועט בלייבען אין גענף, כדי צו טרעפען מיט בריאַנען, טשעמבערלענען און מאַרשאַל פילסודסקי, די צווייטע סעסיע פון דער ענטוואָפנונגס-קאָנפערענץ וועט פאָרקומען ערשט אין מאַי 1928, נאָכ'ן פערענדיגען פון די וואַהלען אין דייטשלאַנד און פראַנקרייך. אין דער צווישען-צייט וועלען פאָרקומען אונטערהאַנדלונגען צווישען בעזונדערע מלוכות.

די אַמעריקאַנער פרעסע פעראורטיילט

די בענייטע אַנטיסעמיטישע עקסצעסען אין אונגאַרן.

נ י ו - י אָ ר ק. (י.ט.א.) די בענייטע אַנטי-יודישע אונרוהען אויף די אונגאַרישע הויכשולען האָבען געפונען אַ שטאַרקען אָפּקלאַנג אין דער אַמעריקאַנער פרעסע, וואָס פעראורטיילט אויפ'ן שאַרפסטען אופן די ווילדע אָנפאַלען אויף די יודישע סטודענטען.

דער ניו-יאָרקער „טיימס" שרייבט אין אַ לייט-אַרטיקעל וועגען די לעצטע געשעהענישען אין אונגאַרן: „די אַמעריקאַנער עפענטליכע מיינונג איז זעהר שטאָלץ מיט דער אַרבייט פון אַמעריקאַנער סמיט, דעם ווירטשאַפטליכען ראַטגעבער אין אונגאַרן, וואָס בעמיהט זיך צו סאַנירען און אויפלעבען די אונגאַרישע ווירטשאַפט. די אַמעריקאַנער עפענטליכע מיינונג איז אָבער שטאַרק אונצופרידען מיט די לעצטע אינצידענטען אין אונגאַרן. 10 יאָהר שלום צייט איז אַ גענוג לאַנגע צייט, כדי זיך אויסלערנען צו בעהערשען פערשידענע אַנגאַרמאַלע ערשיינונגען".

די אַמעריקאַנער צייטונג פאָדערט אויף די אונגאַרישע פיהרער זיי זאָלען אָפען און דרייסט אויפהויבען זייער שטים געגען די רוהע-שטערער און אויף אַן'ענערגישען אופן בעקעמפען די אַנפאַלער, כדי אַמעריקאַ זאָל זיך קענען איבערצייגען, אַז די רוהע-שטערער רעפרעזענטירען נישט ווירקליך דאָס אונגאַרישע פאָלק.

„דוואַ-גראָשע" בייזערט זיך כסדר...

דאס מאל צוליב יודישע אנגעשטעלטע אין מאַגיסטראַט.

וו אַ ר ש אַ, 3 (טעלעפאָניש) די „דוואַ גראָשע" פערגיסט ווידער טייכען טרעהרען צוליב'ן בעשלוס פון וואַרשאַווער מאַגיסטראַט איבערצוגעבען דעם יודישען לאַווניק קערנער בעזונדערע פולמאַכטען צו רעאָרגאַניזירען דעם אינדוסטריי-אַמט.

די „דוואַ גראָשע" שרייבט, אַז לאַווניק קערנער האָט בעקומען פולמאַכטען צו אַנגאַזשירען אַנגעשטעלטע אינ'ם דערמאַהנטען אַמט, דעריבער וועלען דאָרט אַנגענומען ווערען לויטער יודען.

גרויסע גנבה אין וואַרשאַווער בראַזילישען קאָנסולאַט.

100 טויזענד זלאָטים שאָדען;

וו אַ ר ש אָ, 3 (טעלעפאָניש) דאָנערשטאָג ביינאַכט האָבען זיך גנבים אַריינגעבעקומען אין דער וואוינונג פון בראַזילישען געזאַנדטען אויף אַלעיאַ רוזש און האָבען דאָרט אָהן שטערונג צוגענומען די טייערסטע און פראַכטפולסטע זאַכען. דער ווערט פון דער גנבה דערגרייכט ביז 100 טויזענד זלאָטים. די פאָליציי האָט אָנגענומען ענערגישע מיטלען צו ענטדעקען די גנבים.

הסתדרות - פארשטעהער

ביים הויפט-סעקרעטאַר פון דער א"י'דיגער רעגירונג.

י ר ו ש ל י ם. די פאָרשטעהער פון דער אַרבייטער-אָרגאַניזאַציע די חברים ד. בן-גוריון, י. בן צבי, דוד הכהן און ז. פיינשטיין האָבען בעזוכט דעם הויפט סעקרעטאַר פון דער ארץ-ישראל'דיגער רעגירונג. די הסתדרות-פאָרשטעהער האָבען אויפגעקלערט די לאַגע פון דער אַרבייטסלאָזיגקייט אין תל אביב ווי אויך וועגען די פאַראויסגעזעהענע אַרבייטסלאָזיגקייט אין אַנדערע שטעט און אָנגעוויזען אויף דער נויטוועגדיגקייט, אַז די רעגירונג זאָל צואיילען איהרע עפענטליכע אַרביים און בעשעפטיגען דערביי אַ גרעסערע צאָהל אַרבייטסלאָזע.

דער אַלגעמיינער איינדרוק פון דעם סעקרעטאַרס תשובה איז, אַז אינ'ם קומענדיגען יאָהר איז נישט צו וואַרטען אויף גרעסערע רעגירונגס - אַרבייטען, וועלכע זאָלען בעשעפטיגען די אַרבייטסלאָזע, צוליב דעם ווייל דער רעגירונגס-בודזשעט אויפ'ן קומענדיגען יאָהר איז אַ בעגרענצטער. די אַרבייטען וואָס קומען אין בעטראַכט זענען בעיקר בוי-אַרבייטען, וואָס וועלען געמאַכט ווערען נישט אויפ'ן חשבון פון רעגירונגס-בודזשעט נאָר פון בעזונדערע פאָנדען, ווי די געביידעס פאַר די לאַנדווירטשאַפטליכע שולען פון כדוריס פאָנד, די געביידע פאַר'ן נציב אין ירושלים, די ביידע פאַר'ן מוזעאום פון ראָקפעלערס נדבה, דער האַפען אין חיפה וואָס וועט געבויט ווערען פון די הלואה-געלדער. צו דעם דאַרף מען נאָך צורעכענען די געוועהנליכע אַרבייטען ביים פעריכטען שאָסעען און דאָס בויען פון דעם שאָסע עפולה, כפר, תבור. אינ'ם בוי פון דער צווייטער העלפט פון דעם דאָזיגען וועג פון כפר תבור און ווייטער, בעטייליגט זיך די פיק"א.

אין די אויבענדערמאָנטע בוי-אַרבייטען וועלען אַ בעדייטענדען אַנטייל נעמען אויך יודישע אַרבייטער.

די הסתדרות - פאָרשטעהער האָבען אויפמערקזאַם געמאַכט דעם הויפט-סעקרעטאַר אויף די שטאָטישע און באַהן-אַרבייטען, ביי וועלכע די יודיש אַרבייטער זענען געקריוודעט אין צאָהל. דער הויפט-סעקרעטאַר האָט עס פערצייכענט.

פראָפ. ווייצמאַן ביים פרעמיער בראַטיאַנו

רומעניען האט סימפאַטיעס פאַר'ן ציוניזם.

ב ו ק אַ ר ע ש ט, 3 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) פרייטאָג איז דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פראָפ. חיים ווייצמאַן אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן פרעמיער מיניסטער בראַטיאַנו, אין אַ פריינדליכען געשפרעך האָט זיך בראַטיאַנו אינטערעסירט מיט דער איצטיגער לאַגע אין א"י און מיט'ן גאַנג פון די אויפבוי-אַרבייטען. ער האָט אויסגעדריקט די סימפאַטיע פון רומעניען פאַר'ן ציוניזם.

יודישער קאָנגרעס פאר א"י-ישראל-אויפבוי.

ערקלערונג פון פראָפ. ווייצמאַן.

ב ו ק אַ ר ע ש ט, 3. (יט"א טעלעגראַפיש). אין אַן'אינטערוויאו מיט'ן יט"א-פאָרשטעהער האָט פראָפ. ווייצמאַן געזאָגט, אַז דער ציוניזם האָט איצט אַרויסגעוויזען זיין לעבעדיגקייט. דער קריזיס האָט פעראייניגט די ציוניסטישע רייהען. פראָפ. ווייצמאַן איז צופרידען מיט דער בעציהונג פון די ענגלישע פאָליטישע קרייזען צום ציוניזם, וואָס האָט זיך אַרויסגעוויזען בעת די באַלפור-פייערונגען.

פון רומעניען פאָהרט פראָפ. ווייצמאַן קיין לאָנדאָן, אין מערץ וועט ער פאָהרען קיין אַמעריקאַ, וואו ער וועט אונטערנעהמען די שאַפונג פון אַן'איניציאַטיוו-קאָמיטעט אויף צונויפצורופען אַן'אַלגעמיינעם יודישען קאָנגרעס פאַר'ן א"י-אויפבוי. מעגליך, אַז דאָרט וועט אויך געשאַפען ווערען די יודישע אַגענץ.

גרויסע צאָל-אפערע אין לעמבערג.

דער מלוכה-אוצר האט געהאט קאלאסאלע-שאדענס.

ל ע מ ב ע ר ג, 3. (טעלעפאָניש) די פאָליציי האָט ענטדעקט אַ גרויסע אַפערע, וועלכע האָט געדראָהט די מלוכה מיט גרויסע שאָדענס. די איניציאַטיוו צו דער דאָזיגער אַפערע האָט געשטאַמט פון עטליכע עקספעדיציע-פירמעס, די מיסברויכען, וועלכע זענען ענטדעקט געוואָרען אין דער צאָל-קאַמער אויפ'ן לעמבערגער וואָקזאַל, דערגרייכען צעהנדליגער טויזענדער זלאָטים. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען פון דינסט דריי העכערע צאָל-בעאַמטע. די אויספאָרשונג ווערט געהאַלטען בסוד. דאָך איז בעקאַנט, אַז דער אַקט פון דער גאַנצער אַפערע איז די עקספעדיציע-פירמע פאַל-ספעד.

ענטדעקט אין לעמבערג א לאגער פון סם

מיט וועלכען מ'וואלט געקענט סמ'ען 6 מיליאן מענשען.

ל ע מ ב ע ר ג, 3 (טעלעפאָניש) אַ דאַנק אַ צופאַל איז די לעמבערגער פאָליציי געפאַלען אויף די שפורען פון אַ געהיימען לאַגער פון סם-אַרטיקלען, דער לאַגער איז געפונען געוואָרען אין דער וואוינונג פון אוקראַינישען סטודענט ווייסבערג, אויף סאַפיעהאַ 77. צווישען אַנדערען איז געפונען געוואָרען אַזש 6 קילאָ פון שאַרפסטען סם-מיטעל סינקפאַטאַס. די דאָזיגע צאָהל איז גענוג אָפּצוסמען 6 מיליאָן מענשען. די פאָליציי בעמיהט זיך צו דערוויסען, צו וועלכען צוועק די דאָזיגע סם-אַרטיקלען זענען מאַגאַזינירט געוואָרען, צוליב דעם, וואָס ווייסבערג ווערט בעטראַכט אַלס מיטגליד פון דער אוקראַינער קאָמוניסטישער אָרגאַניזאַציע האָט די אויספאָרשונג איבערגענומען די פאָליטישע פאָליציי.

גרויסער באַהן=שטרייק אין זאַקסען

עס שטרייקען 75 טויזענד ארבייטער.

ב ע ר ל י ן, 3. (ספ. טעל.) דער שטרייק פון די באַהן-אַרבייטער אין זאַקסען און אין סאַאַר-בריקען דויערט ווייטער. עס שטרייקען 75 טויזענד אַרבייטער. די אונטערהאַנדלונגען, וועלכע ווערען געפיהרט צווישען דער רעגירונג און די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער האָבען צו קיין שום רעזולטאַטען נישט געברענגט.

דער בודזשעט פון תל-אביב.

צי וועט די רעגירונג דעקען דעם דעפיציט, אדער רעדוצירען דעם בודזשעט.

י ר ו ש ל י ם, (יט"א) דער דירעקטאָר פון דער פינאַנץ-אָפּטיילונג אין דער שטאָט - פערוואַלטונג פון תל-אביב ה' לערנער האָט פאָרגעלעגט דעם שטאָט-ראַט אַ פראָיעקט פון בודזשעט, וואָס זעהט פאָר הכנסות אין דער הויך פון 70,900 פונט און הוצאות אין דער הויך פון 84,477 פונט.

ה' לערנער האַלט, אַז דער דעפיציט פון דער שטאָט-פערוואַלטונג פון תל-אביב אין דער הויך פון אַנ'ערך 14,000 פונט דאַרף געדעקט ווערען דורך דער רעגירונג. ווי דער „הדבר" טיילט מיט, גרייט צו די רעגירונג פון איהר זייט אַ פראָיעקט פון אַ געוועהנליכען-בודזשעט פון תל-אביב פאַר'ן יאָהר 1928 אין דער הויך פון נישט מעהר ווי 50.000 פונט. דער רעגירונגס-בודזשעט זעהט נישט פאָר קיין שום סובווענץ פאַר תל-אביב.

ענטדעקט 2 „הייזלעך" אין וואַרשא

וואו ס'איז געפראַוועט געוואָרען מיאוסע סעקסועלע אָרגיעס.

ו אַ ר ש אַ, 3 (טעלעפאָניש) די פערגאַנגענע נאַכט זענען אויף זשוראַוויאַ 39 און כמיעלנאַ 34 ענטדעקט געוואָרען צוויי לוקסוס-לאָקאַלען, וואו ס'זענען געפראַוועט געוואָרען שרעקליכע סעקסועלע אָרגיעס. עס זענען אַרעסטירט געוואָרען 30 יונגע מענשען, וועלכע זענען געשטאַנען אין דינסט פון די אינהאַבער פון די דאָזיגע לאָקאַלען. די אַרעסטירטע פלעגען אַרומגעהן איבער דער שטאָט און אויף די וואָקזאַלען און שלעפען קליענטען פאַר די לאָקאַלען, אין דער דאָזיגער שמוציגער אַפערע זענען פערמישט 150 מאַן, עטליכע פון זיי פון אָנגעזעהענע פאַמיליעס און העכערע געזעלשאַפטליכע קרייזען.

שטורמישע סצענעס אין עסטרייכישען פאַרלאַמענט.

ווי ע ן, 3 (ספ. טעל.) אין עסטרייכישען פאַרלאַמענט איז געקומען צו סקאַנדאַליעזע סצענעס, בעת'ן בעטראַכטען דעם בעריכט, ווי אַזוי ס'זענען פערוועדעט געוואָרען די 130 טויזענד שילינג, וואָס זענען געזאַמעלט געוואָרען אַלס נדבות פאַר די אלמנות און יתומים נאָך די געפאַלענע בעת די יולי-געשעהענישען אין ווין.

די סאָציאַליסטען זענען געווען אויפגערעגט צוליב דעם, וואָס דאָס געלד איז צוטיילט געוואָרען נאָר צו אלמנות און יתומים פון געפאַלענע פאָליציאַנטען און נישט פאַר אלמנות פון ציווילע. ס'איז געקומען צו געוואַלטיגע זידלערייען צווישען די סאָציאַליסטען און קריסטליך-סאָציאַלע דעפוטאַטען.

פרעז. קולידזש אויפ'ן פאן-אייראפעאישען קאנגרעס

ל אָ נ ד אָ ן, 3 (אַטע) פון וואַשינגטאָן מעלדעט מען, אַז דער אַמעריקאַנער פרעזידענט קולידזש וועט פערזענליך אַנטיילנעהמען אין דעם פאַן-אייראָפּעאישען קאָנגרעס, וועלכע וועט פאָרקומען אין הודש יאַנואַר אין דער הויפט שטאָט פון קובאַ — האַוואַנאַ. דאָס וועט זיין די ערשטע רייזע פון אַנ'אַמעריקאַנער פרעזידענט אויסער די גרעניצען פון אַמעריקאַ.

די דעפוטאַטען זענען נישט אנטלאָפען קיין רוסלאַנד.

ווי ל נ אַ, 3 (טעלעפאָניש). אין ווילנאָ האָבען זיך פערשפרייט קלאַנגען, אַז די דעפוטאַטען וואָיעוואָדזקי, שאַפיעל, שאַקון און פודהירסקי, זענען נאָכ'ן פונאַנדערלאָזען דעם סיים ענטלאָפען קיין רוסלאַנד. ווי ס'שטעלט זיך איצט אַרויס זענען די דאָזיגע קלאַנגען נישט ריכטיג. די דערמאָנטע דעפוטאַטען האָט מען נעכטען געזעהען אין ווילנאָ.

רעוואלוציע אין דרום-רוסלאַנד?

די אָפּאָזיציע זאָל האָבען בעהערשט די לאַגע.

ב ו ק אַ ר ע ש ט, 3 (ספ. טעל.) זייט עטליכע טעג האָבען דאָ קורסירט נישט קיין בעשטעטיגטע ידיעות וועגען אַ מיליטערישע רעוואָלוציע אין דרום - רוסלאַנד. די רעוואָלוציע איז אַ רעזולטאַט פון די אינערליכע קאַמפען אין דער קאָמוניסטישער פאַרטיי. דער קאָמוניסטישער אָפּאָזיציע האָט זיך איינגעגעבען צו געווינען אַ טייל פון דער רויטער אַרמעע, וועלכע געפינט זיך אין אוקראַינאַ. די סאָוויעטישע רעגירונג אין מאָסקווא האָט אונטערגענומען אַלע מעגליכע מיטלען, כדי צו דערשטיקען די רעוואָלוציאָנערע בעוועגונג. אויף אוקראַינאַ איז אַרויסגעשיקט געוואָרען רעגירונגס-טריי מיליטער. די געפעהרליכסטע פאָרמען האָט די רעוואָלוציע געזאָלט אַננעהמען אין אָדעס. די רעגירונג האָט אַרויסגעשיקט קיין אָדעס דעם קאָמיסאַר דרוזענקאָוו, כדי ער זאָל מאַכען אָרדנונג. די מיליטערישע אָפּטיילונגען האָבען זיך אָבגעזאָגט צו פאָלגען דרוזענקאָוו'ן און ער איז ערמאָרדערט געוואָרען. דאָס רעגירונגס-טריי מיליטער איז געצוואונגען געוואָרען צו פערלאָזען אָדעס. דער קאָרעספאָנדענט פון „פאָליטיקאַ" טיילט מיט, אַז דער געוועזענער אַדיוטאַנט פון טראָצקי'ן גענעראַל פאַטינקאָוו אַן דער שפּיץ פון 5 פּאָלקען האָט אָנגעהויבען אַ קאַמף מיט'ן רעגירונגס-מיליטער.

לאדז.
4 דעצעמבער 1927.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
4 דעצעמבער 1927

דער בלאק און דער נייער „פאכציאזש".

ביי די אמאליגע פוילישע פריצים איז געווען א מנהג צו האלטען ביי זיך א הויף-זשידעק, וועלכער פלעגט אויפ'ן בעפעל פון פריץ אזוי-צו-זאגען רעפרעזענטירען די יודישע „עפענטליכע מיינונג". געוועהנטליך פלעגט דער דאזיגער רעפרעזענטאנט זיין דער „פאכציאזש", אדער דער יודישער קרעטשמער, פאר זיין „אויפטו" פלעגט דער „זשידעק" בעשאנקען ווערען מיט א שמייכעל פון פריץ.

א עהנליכע סיטואציע האט זיך אויך איצט געשאפען ערב די סיים-וואהלען. אין יעדע „סאנאציע"-רעדאקציע האט מען ארייגעזעצט „זשידקעס", וועלכע אינפארמירען די פוילישע געזעלשאפט וועגען יודישע ענינים, און וועלכע „רעפרעזענטירען" די יודישע עפענטליכע מיינונג. ס'געהט נישט פערביי א טאג, אז אין די „סאנאציע"-ארגאנען זאל זיך נישט אפרופען עפעס א „סענסאציע-זשידעק"—נאטירליך וועגען בלאק פון די מינדערהייטען. אט דער „רעפרעזענטאנט" אט דער „אייגענער זשידעק", בעווייזט אייך מיט אותות ומופתים, אז דער בלאק פון די מינדערהייטען איז אומפאפולער, אז די יודישע געזעלשאפטליכע טוער פערפיהרען די יודישע בעפעלקערונג אין א בלאטע, וכדומה.

וואס דארפען אבער פארט יודען טון, אז זיי זאלען האבען א געהעריגע רעפרעזענטאנץ אין דעם ניי-געקליבענעם סיים? אויף דעם ענטפערן אייך די „סאנאציע-זשידקעס", אז מ'דארף זיך פערלאזען אויף דעם יושר פון פריץ.

נאר אויב א פשוט'ער פערבלאזער „זשידעק" איז נאך ווייניג — האבען די סאנאציע-ארגאנען אויסגעפונען אויך א ספעציעלען „ווייס-בלויען „זשידעק" אזש פון מזרח גאליציען, פון סאמבאר, וועלכער לייגט איין וועלטען אויף די שפאלטען פון „גל. פר." און „עפאקא", אז יודען זאלען נישט געהן אין א בלאק מיט די מינדערהייטען. דער „סאנאציע-ציוניסט", וועלכער בעהאלט זיך אונטער די בוכשטאבען ל. ק., מיינט, אז מיר יודען דארפען בכלל נישט שטרעבען צו א גרעסערע צאהל מאנדאטען, מחמת „אפילו די גרעסטע יודישע רעפרעזענטאנץ אין סיים און סענאט וועט פאר יודען נישט קענען אויפטון, וואס ס'וועט אויפטון א רעגירונג פון רעכטליכער ארדנונג און פעראנטווארטליכקייט".

מיט אנדערע ווערטער הייסט דאס, אז דער סאמבארער „ציוניסט" פראפאגירט א געדאנק, וועלכער שטעהט אין אנ'אויסדריקליכער סתירה צום ציוניזם. דער ציוניזם אלס אזעלכער איז אין תוך דוקא א פראטעסט קעגען דער יודישער פאסיוויטעט און אבהענגיגקייט און האט דוקא בעדייט א ריס מיט דעם פרינציפ פון בוקען זיך פאר'ן פריץ — און דא קומט צו געהן א געדונגענער כלומר'שטער ציוניסט און פרובט אייך אבלייקענען די יסודות פון יעדער נאציאנאלער פאליטיק בכלל—ד. ה. די זעלבסטשטענדיגקייט.

דאס מאדערנע יודענטום פיהרט דעם קאמף פאר זיינע נאציאנאלע רעכט אינגאנצען זעלבסטשטענדיג, אומאבהענגיג פון דעם ווילען פון דעם אדער יענעם פריץ. נאר די אמאליגע גאליציאנישע אסימילאטארישע „מאכערס" פלעגען זיך אריענטירען לויט דעם וואונק פון דער רעגירונג, אדער הערשענדער פארטיי. די יודישע נאציאנאלע פאליטיק האט אבער איהרע אייגענע וועגען און צילען.

ו. צ.

די פויליש-רוסישע בעציהונגען.

א געשפרעך מיט'ן בעקאנטען פויליש-רוסישען טוער א. ר. לעדניצקי.

דער בעקאנטער פוילישער געזעלשאפטליכער טוער און פאליטיקער, געוו. מיטגליד פון דער קאדעטישער פארטיי אלעקסאנדער לעדניצקי ווײלט איצט אין ריגע, ה' לעדניצקי האט געגעבען אנ'אינטערוויאו וועגען די רוסיש-פוילישע בעציהונגען, אין וועלכען ער האט צ. א. געזאגט:

דער מאניפעסט פון דער צייטווייליגער רוסישער רעגירונג וועגען דער אומאפהענגיגקייט פון פוילען, וועלכער איז ערשינען לויט דער איניציאטיוו און ביי דער נאהנטסטער מיטארבייטערשאפט פון לעדניצקי'ן, איז א שטיק געשיכטע פון מזרח-אייראפע, א געשיכטע פון ריוואליטעט צווישען צוויי קולטורען.

די מערץ-רעוואלוציע האט בעפרידיגט די גערעכטע פאדערונגען פון פוילען, די דאזיגע רעוואלוציע האט געשאפען דעם נצחון פון ענטוזיאזם איבער'ן גרויען לעבען, אבער צום בעדויערען — פיהרט אויס לעדניצקי — איז דער ענטוזיאזם שוואכער געווען פון די ליידענשאפטען, וועלכע האבען געבראכט צו א קאטאסטראפע פון דעם, וואס ס'האט געוואלט דערגרייכען די מערץ-רעוואלוציע.

דער מאניפעסט וועגען פוילענס אומאפהענגיגקייט האט פאלשטענדיג ענטשפראכען די שטימונגען פון דער ברייטער רוסישער געזעלשאפט. דער פארשלאג איז דורך דער רוסישער רעגירונג אנגענומען געווארען איינשטימיג אהן שום איינווענדונגען. אלע מעשות וועגען דעם, אז ענגלאנד זאל האבען געווירקט אויף דעם ערשינען פון מאניפעסט זענען נישט ריכטיג. די געזאנדטע פון די פרעמדע מלוכות האבען זיך וועגען דעם מאניפעסט דערוואוסט, ווען ער איז שוין ערשינען, נאך פארן ערשיינען פון מאניפעסט איז געשאפען געווארען א ליקווידאציאנס-קאמיסיע. די פעראָרדנונג וועגען איהר און דעם פראיעקט פון מאניפעסט האבען צוגעגרייט לויט דער פעראָרדנונג פון מיליוקאוו קאקאשקין און לעדניצקי און די לעצטע רעדאקציע האט געהאט מיליוקאוו'ן אליין.

איינינגע בעמערקונגען וועגען די נאציאנאלע מינדערהייטען אין פוילען תאט ארייגעטראגען קערענסקי, וועלכער האט זיי צוגעגרייט אין פערשטענדיגונג מיט ווינאווערען.

נישט ריכטיג איז אויך. אז דער מאניפעסט איז ערשינען אונטערן דרוק פון ארבייטער און סאלדאטען-ראט. אויף א זיצונג פון פוילישען דעמאקראטישען קלוב אין מאסקווע האט קערענסקי עפענטליך ערקלערט וועגען דער נויטווענדיגקייט פון מאניפעסט. בעת דער ארבייטער-און סאלדאטען-ראט האט ערשט שפעטער ערקלערט וועגען די רעכט פון די פאליאקען אויף זייער פרייהייט און גאנץ אלגעמיינע אויסדריקען.

די רוסיש-פוילישע בעציהונגען אמאל זענען געווען גאנץ אנדערע ווי היינט, ווען זיי זענען בעציהונגען פון צוויי מלוכות. די דאזיגע בעציהונגען קען מען נישט בעטראכטען אלס שלעכטע. פוילען שטרעבט צו לעבען בשלום מיט אלע איהרע שכנים און אויך מיט סאוויעט-רוסלאנד וואו ס'האבען זיך געשאפען ספעציפישע בעדינגונגען פון מלוכה'שען און עקאנאמישען לעבען, גאנץ אנדערש ווי אין די מערב-מלוכות.

צום סוף האט נאך לעדניצקי דערמאנט וועגען די רוסיש-פוילישע געוועזענע טוער און געלערנטע, וואס האבען זיך איצט אריבערגעטראגען קיין ווארשא פראפ. פעטראזשיצקי, פ. זעלינסקי, באדוען-דע-קורטענעי. דאס זענען אלץ מענשען, וואס ענדערען נישט שנעל זייערע פאליטישע איבערצייגונגען און בלייבען פעסט ביי זייערע סימפאטיעס.

דאס לעבען פון די יודען אין דרום-אפריקע.

יאהאניסבורג. (יט"א). אויף דער לעצטער סעסיע פון „ועד הקהלות" פון דרום-אפריקאנישען יודענטום איז בעריהרט געווארען די פראגע וועגען די שוועריגקייטען, אויף וועלכע עס טרעפען אן די יודען ביי אננעמען זייערע קינדער אין די שטאדטישע שולען אין יאהאנעסבורג. די ביז-איצטיגע אינטערווענצען זענען געבליבען אהן רעזולטאט. דער „ועד הקהלות" האט בעשלאסען זיך צו ווענדען וועגען דעם ענין צו דער העכערער אדמיניסטראטיווער מאכט.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו שטיצען די יודישע היסטארישע געזעלשאפט ביים ארויסגעבען א יאהרבוך פון דרום-אפריקאנישען יודענטום.

דער „ועד הקהלות" האט אויסגעהערט דעם בעריכט פון דער צוריכער קאנפערענץ צו פערטיידיגען די יודישע רעכט, וואס איז אבגעגעבען געווארען דורכ'ן דעלעגאט פון דרום-אפריקאנישען יודענטום ה' גינסבורג. עס איז בעשלאסען געווארען אויסצודריקען דעם ה' גינסבורג אנערקענונג פאר זיין ארבייט אויף דער קאנפערענץ.

5000 דאלאר פאר דער „בני-בנימין"-קאלאניע.

ניו-יארק, (י.ט.א.) דער בעקאנטער יודישער פילאנטראפ ה' נאטאן שטרויס האט מנדב געווען א סומע פון 5000 דאלאר פאר דער קאלאניע „בני-בנימין" אין ארץ-ישראל. דאס איז די צווייטע בעשטייערונג פון ה' שטרויס פאר די בני-בנימין. פאריגע יאהר האט ער אויך געגעבען אזא סומע.

אדעס קלויבט א חזן!

— פון —
אב קאהאן.

דער רעדאקטאר פון „פארווערטס" אב. קאהאן בעשרייבט אין איינעם פון זיינע ארטיקלען וועגען רוסלאנד א בעזוך אין אנ'אדעסער שוהל בעת מ'קלויבט דארט אויס א נייעם חזן.

איך האב בעזוכט די גרויסע שוהל פון אדעס אין א פרייטאג-נאכטס, אין דעם יודישען רעסטאראן, וואו איך האב אפט געגעסען, האב איך געהערט, אז דאס וועט זיין דער עקזאמען פאר א קאנדידאט אויף חזנות צו די ימים-נוראים. דעריבער האב איך יענעם אווענד אויסגעקליבען.

די גרויסע שוהל, וועלכע שטעהט אויפ'ן ראג פון דער רישעליעווסקע און דער יודישער גאס (היינט „לענין" און „בעבעל"), איז אנ'אינטערעסאנטע און א גאנץ היבשע געביידע. פון דרויסען איז זי איינדרוקספול, אבער א ביסעל פראווינציאליש, ווי א שעהנער וואזשנער שוהל-בנין אין א רייך שטעטעל, נישט ווי אין אזא שטאדט ווי אדעס.

עס האט געדויערט א היבשע צייט איידער מען האט געעפענט די שוהל. עס האט זיך געקליבען אנ'עולם. די שניידערשע שוהל, וועלכע געפינט זיך אין א ווינקעל פון דעם זעלבען הויף, איז שוין געווען אפען. דורך איהרע העלבעלויכטעטע פענסטער האט מען אבער געזעהן, אז זי איז כמעט לעדיג. דער חזן-עקזאמען האט איהרע דאווענער אפגעצויגען.

מען האט געשמועסט מייסטענס וועגען דעם יונגען קאנדידאט, וועלכער איז געקומען פון בערדיטשעוו, וועגען א פאר אנדערע קאנדידאטען, וועגען חזנים בכלל, וועגען וועלטליכערע זאכען. איך האב זיך ארומגעדרעהט איבער'ן הויף, צוגעשטאנען צו איין גרופע, צו א צווייטער, זיך צוגעהערט, אריינגעשטעלט א פאר ווערטער, כדי צו הערען א סך מעהר; געשטעלט א פאר פראגען.

געוועהנליך פלעגט מיין נישט-רוסישער אויסזעהן ערוועקען נייגעריגקייט. איצט אבער האט די קארגע פארנאכטיגע ליכט מיר געהאלפען.

פון די שמועסען האב איך זיך דערוואוסט, אז עס זענען פערהאן צוויי אדער זאגאר דריי פארטייען, יעדען מיט איהר חזן-קאנדידאט. עס האבען זיך געהערט פלאטקעס, ביטערע שפאסען שארפע ווערטלעך, שארפע אנטווארטען.

די פאלגענדע עטליכע שורות האב איך פערשריבען גלייך אויפ'ן ארט;

— ביי די סטארע-רעזשימנע האט מען זיך אין שוהל נישט ארומגעריסען. א פאר רייכע מענשען האבען געצאהלט דעם חזן און א סוף! היינט זענען נישטא אזעלכע צאהלער; זענען פערהאן פארטייען, קריגט מען זיך ארום.

(„סטארע-רעזשימנע" הייסט מענשען פון דעם אלטען רעזשים, דאס הייסט פון דער צארישער צייט). דעם אויסדרוק, אלס א ניי שטיקעל יודיש, האב איך געהערט אין עטליכע שטעדט. אין אדעס איז ער אבער מעהר פערשפרייט ווי אומעטום.

דער יוד, וואס האט דאס געזאגט, איז געווען זעהר ארים געקליידעט, און ער האט אויסגעזעהן ווי אנ'ארימער בעל מלאכה, אדער אפשר ווי א הענדלער'ל. וועגען דער חזן-פראגע האט ער זיך געקאכט און גערעדט ווי א מבין אי אויף חזנות אי אויף „חזן-פאליטיק", און ווי איך בין געוואויר געווארען מיט א מינוט פריהער, איז ער געווען איינער פון די פארטייען. אלזא האט זיין בעמערקונג מיך איבערראשט. דאכט זיך, ער האט געוויס געדארפט זיין צופרידען פון דעם וואס עס זענען נישטא קיין געלד-יחסנים וועלכע האבען די גאנצע דעה...

— וואס מען זאל נישט זאגען, — האב איך זיך געווענדעט צו איהם — בעססער פארטייען מיט רייסערייען איידער א פאר גבירים זאלען זיין די באלעבאטים איבער דער שוהל.

— קאניעטשנא (געוויס), — האט ער צוגעשטימט—אבער איצטער טויג אויך נישט. ווען עס וואלט געווען מיט א טאלק, אהן אינטריגעס, וואלט געווען גוט. עס איז אבער נישט אזוי.

ער האט געוואלט עפעס ווייטער זאגען. ער איז אבער געווען צופיל פערקאכט אין זיין „פאליטיק", און ער האט זיך געגומען שושקען מיט אימיצען.

איינער פון די, וואס זענען געשטאנען דערביי, שוין אנ'עלטערער יודי האט צו מיר דאן געזאגט מיט שטילע ווערטער:

— ער איז אזוי ווי די קאמוניסטען. ער וויל יא האבען א פארטיי. אבער נאר זיינע. יענער איז קיין מענש נישט. א נייער מבין אויף חזנים! איהר האט רעכט, אז מען דארף נישט קיין יחסנים, וואס זאלען פיהרען די גראנדע, וואו נעהמט מען אבער געלד אויף א גוטען חזן? א שוהל פון ארימע לייט, מעהר ווי זאגען א דעה קענען מיר נישט.

מיט א טאן פון בעדויערן און בענקעניש האט ער גערעדט וועגען די צייטען, ווען אדעס פלעגט האבען די גרעסטע חזנים אין דער וועלט. ער האט גערעדט וועגען באכמאנ'ען, וועגען מינקאווסקי'ן און וועגען פיטשע'ן. וועגען יענע יאהרען, „ווען די גאנצע וועלט פלעגט ווארטען ביז דער אדעסער חזן וועט ארויספאהרען אויף עטליכע שבתים דאווענען אויף בילעטען אין אנדערע שטעדט".

— געקומען א צייט, ווען יעדער שוסטער קען דאווענען מוספים אין אדעס,— האט ער געזאגט מיט א ביטערען שמייכעל

דערביי האט ער געמאכט די אינטערעסאנטע בעמערקונג, אז פאר אדעסער יודען איז שווערער ארויסצושלינגען א שלעכטען חזן, ווי די יודען פון אנדערע שטעדט, ווייל זיי זענען „צובאלעוועט" מיט די בעסטע מנגנים.

* * *

ענדליך האט מען געעפענט די גרויסע שוהל און דער עולם האט זיך א לאז געטון אינעווייניג. פיל האבען זיך געזעצט אויף זייערע שטענדיגע „שטעדט"; פיל אבער האבען געכאפט דעם בעסטען פלאץ, וואס זיי האבען געקענט געפינען. און דערנאך האבען פיל פון זיי געמוזט דעם ארט אפטרעטען צו די אייגענטימער.

דער קאנדידאט האט זיין גרויסען ערפאלג נישט געהאט. זיין שטימע, איינפאך אלס שטימע, איז אייגענטליך זעהר א גוטע. זי איז צימליך קרעפטיג, אנגענעהם און נישט פון דעם סארט, וואס אייך דוכט זיך, אז איהר האט געהערט צעהן טויזענד אזעלכע. זי איז אבער נישט בויגזאם. און ווען ער הויבט אן זיך צו „ציקלען", קלינגט זי קאמיש. אבער פון א חזן ערווארטעט מען „חזנ'ישע קאלאראטורען, כאטש א ביסעל.. און ווי עס שיינט, איז ער אויף זיין שטימע אליין קיין מבין נישט. נו, האט ער נעבעך, געקאלאראטורעוועט; און פיל פון זיינע צוהערער האבען זיך געקרימט אדער געשמייכעלט. עס האט זיך מיר געוואלט צו איהם ווינקען ער זאל זינגען מיט גראדע טענער און נישט „בעקלען" זיך, וועט ער מאכען א בעסערען איינדרוק.

צו זעהן ווי איינער זינגט און דער עולם קרימט זיך, איז א שמערצליכע ערפאהרונג. איך האב אויף איהם רחמנות געהאט.

די שוהל איז געווען בוכשטעבליך געפאקט. יעדע „שטאט" איז געווען פערנומען און ביי א דריי פיר הונדערט מענשען זענען געשטאנען.

א גרויסע מעהרהייט איז געווען געגען דעם חזן. אייניגע האבען זאגאר גערעדט מיט כעס וואס ער האט געסמעיעט צו קומען דאווענען פאר אנ'אדעסער עולם.

פון די הינטערשטע רייהען האב איך געקענט בעקוקען דעם גאנצען עולם.

א זעהר ארים - געקליידעטער עולם איז דאס געווען. מענשען, וואס זענען אנגעטון מעהר אדער וועהניגער נישקשה'דיג, האט מען געקענט זעהן נאר געצעהלטע; און די פאר אויסנאהמען האבען געטראגען גרויע אדער ברוינע רעקליך. איך האב בעמערקט א היבשע צאהל שווארצע שבת'דיגע רעק אדער קאפאטעס. זיי זענען אבער אלע געווען זעהר אלט און אין א צרה'דיגען צושטאנד — טרויעריגע עדות פון בעסערע טעג, וואס זייערע אייגענטימער האבען אמאל געהאט.

Dr. med. GRZEGORZ ROSENBERG
אינערע קראנקהייטען.
ספעציאל-ארצט פאר מאגען-, דארם- און לעבער-ליידען
Gdańska 44 (דלוגא)
טעלעפאן 24-44
נעהמט אן פון 12 ביז 1,30 מיטאג און פון 6 ביז 8 אוונט; זונטאג פון 9 ביז 12.

Dr. med H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מע...קראנקהייטען.
לאמפען (האר-אויספאל).
נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט

לאדז
4 דעצעמבער 1927

דאס לאדזער לעבען

לאדז
4 דעצעמבער 1927

4 זונטאג י כסלו תרפ"ח	דעצעמבער זון-אויפגאנג 7.24 זון-אונטערגאנג 3.27 לענג פון טאג 10.11

רעגיסטראציע
פון יאהרגאנג 1907.

די מיליטעריש-פאליציייאישע ביורא ביים מאגיסטראט טיילט מיט, אז אלע יונגע-לייט פון יאהרגאנג 1907 דארפען איצט פערזענליך זיך רעגיסטרירען אין לאקאל פון מיליטעריש-פאליציייאישען ביורא (טראוגוטא 10) פון 8 פריה ביז 3 נאכמיטאג, שבת פון 8 פריה ביז האלב 2 בייטאג.

מארגען, מאנטאג די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 8. פאליציי-קאמיסאריאט און די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 7. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נאמען פון A ביז M.

דינסטאג – פון N ביז Z.

צוגאב-קאנטראל-פערזאמלונגען.

(מ) דאס פאליצייאיש-מיליטערישע ביורא ביים מאגיסטראט טיילט מיט, אז דעם 15, 16, 17, 19 און 20. דעצעמבער וועלען פארקומען צוגאב-קאנטראל-פערזאמלונגען פאר די רעזערוויסטען און לאנדשטורם (פאספאליטע רושעניע) פון דער קאטעגאריע A, C און 1 C פון די יאהרגענג 1901, 1899 און 1887 און די פון די יאהרגענג 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897 און 1898 וואס האבען זיך געדארפט צושטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען אין 1925 און 1926 י. און האבען זיך נישט צוגעשטעלט.

קאנפערענץ
וועגען רייניגען די שטאט.

(§) אין רעגירונגס-קאמיסאריאט איז נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון פערטרעטער פון רעגירונגס-קאמיסאריאט, פון מאגיסטראט, פון הויז-בעזיצער וועגען רייניגען די שטאט פון שניי, אייז און מיסט. די צדדים זענען צו קיין הסכם נישט געקומען און עס וועט פארקומען א צווייטע קאנפערענץ.

שטרענגע קאנטראלע
פון די פרייזען אויף פראדוקטען.

(ב) צוליב די ווירקליך שטייגענדע פרייזען אויף פראדוקטען פון ערשטען געברויך, האט די אדמיניסטראטיווע מאכט בעשלאסען שטרענג צו קאנטראלירען ספעציעל פאר די חגאות די פרייזען פון פראדוקטען נישט נאר אין די געוועלבער, נאר אויך אויף די מערק.

רעדוקציעס
אין די גרויסע פאבריקען.

(§) ווי מיר דערוויסען זיך האט מען אין א גאנצער רייה גרעסערע פאבריקען, ווי אין שייבלער'ס, גראהמאן'ס און גייער'ס געקינדיגט א גרויסע טייל ארבייטער, צוליב דעם, וואס עס זענען נישט פארהאן קיין נייע בעשטעלונגען.

Dr. H. Wołkowyski
זאכארניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70
ספעציעל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נאהמט אן פון 1—2 און פון 4—8 אבענד, פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעצ. ווארטע-זאל.

זיצונג פון קראנקען-קאסע-ראט

פרייטאג אין אווענד איז אין זיצונגס-זאל פון שטאט-ראט פארגעקומען א זיצונג פון ראט פון דער קראנקען-קאסע. נאכדעם ווי דער פארזיצער פון דער פערוואלטונג, ה' קאלושינסקי, האט אפגעגעבען א בעריכט פון דער טעטיגקייט, אין וועלכען ער האט אנגעוויזען אויף דער גוטער ענטוויקלונג פון דער קאסע אויף די פיל אינוועסטיציעס, וואס ווערען געמאכט א. אז. וו. האט זיך אנגעהויבען א וכוח.

ראטמ. ליכטענשטיין (בונדישע פראקציע) האט אנגעוויזען, אז פון די אויסגאבען ווערען בלויז 60 פראצ. פערווענדעט אויף אייגענטליכע היילונג. דאס איבריגע געלד ווערט פערטון אויף אינוועסטיציעס, בוי א.אז.וו. ער האלט, אז מיט דעם ווערט געטון א געוויסע עולה די איצטיגע פערזיכערטע, הגם די קאסע, אלס אינסטיטוציע, פראפיטירט דערפון. דער רעדנער פערלאנגט אויך, אז יודיש זאל גלייכבערעכטיגט ווערען מיט אנדערע שפראכען.

ראטמ. האלענדערסקי ווייזט אן, אז איצטיגע זיצונג פון ראט קומט פאר נאך א פויזע פון 14 חדשים און זאגט, אז דאס רייסט איבער דעם קאנטאקט מיט די פערזיכערטע, א בעווייז, אז די גאלעריע איז היינט פוסט. ער טראגט ארייז 3 פארשלאגען: 1) די זיצונגען פון ראט (אלען פארקומען נישט ווייניגער ווי יעדע 3 חדשים; 2) אז פאר די אנגעשטעלטע זאל בעשטימט ווערען א 13 פענסיע און 3) כדי צו קומען אין אנ'ענגערן קאנטאקט מיט די פערזיכערטע זאל די פערוואלטונג ארויסגעבען א בראשור אין פויליש, יודיש און דייטש.

אפשטעלענדיג זיך אויף דעם, וואס בלויז 60 פראצ. פון די אויסגאבען געהען אויף דירעקטער היילונג ווייזט ווייטער אן דער רעדנער, אז מ'וואלט געדארפט לעגען אכט נישט נאר אויף דער היילונג. נאר אויך אויף פראפילאקטיק (פערהיטען פון קראנקהייטען).

בעת דער אפשטימונג זענען די ערשטע 2 פארשלאגען פון ראטמ. האלענדערסקי אנגענומען געווארען. ווען ס'איז געקומען צום דריטען פארשלאג, האבען די כ. ד. ארייגעטראגען אנ'אויכבעסערונג, אז די אויפקלערונגס-בראשור זאל ארויסגעגעבען ווערען נאר אין פויליש.

דער פארזיצער פון ראט ראטמאן וואיעוואודזקי איז ביי דער אפשטימונג בעגאנגען א טריק. ער האט געשטעלט דעם פארשלאג ווער איז פאר דעם, אז די בראשור זאל ערשיינען אין פויליש. נאטירליך, אז פאר דעם פארשלאג האבען געשטימט אלע. מיט דעם האט ער ערקלערט דעם פארשלאג פאר ערלעדיגט. נאך א שארפען פראטעסט פון ראטמאן האלענדערסקי, האט ער פונדעסטוועגען געשטעלט צו אפשטימונג דעם פארשלאג וועגען יודיש און דייטש. פאר'ן דאזיגען פארשלאג האבען געשטימט בונד, פ.צ., פ.פ.ס., דייטשע ארבייטער און אייניגע פון יודישע ארבייטסגעבער. געגען – די אלע איבריגע ראטמאן וואיעוואודזקי ערקלערט, אז פאר האבען געשטימט 33 און געגען – 34. ראטמאן האלענדערסקי שטעלט פעסט, אז פאר האבען געשטימט 33 און געגען – 32. ער פאדערט, אז די אפשטימונג זאל פארקומען נאכאמאל. קיינער אונטערשטיצט איהם נישט. דער פארשלאג איז אזויארום אדורכגעפאלען.

נאכדעם זענען פארגעקומען וואהלען. אנשטאט די ארויסגעלאסענע פערוואלטונגס-מיטגלידער, און פון דער רעווידיר-קאמיסיע, זענען צוריק געוועהלט געווארען די אלטע ארויסגעטראטענע. אלס פינפטער מיטגליד פון דער רעווידיר-קאמיסיע, וואס ווערט געוועהלט פון גאנצען ראט, איז אויסגעוועהלט געווארען ה' פאקארסקי און אלס פערטרעטער – ראטמ. האלענדערסקי.

ביים ווידערוועהלען אין דער רעווידיר-קאמיסיע דעם פערטרעטער פון די ארבייטסגעבער ה' פאצאק, האבען די ארבייטער-פערטרעטער געגען פראטעסטירט, ווייל אין צוזאמענהאנג מיט די רעוועלאציעס וועגען די וועקסלען פון דער פירמע ראזענבלאט איז ער אפגעשטעלט געווארען פון זיין אמט. די ארבייטסגעבער האבען אבער אויף דעם נישט געלעגט קיין אכט און איהם אויסגעוועהלט.

לאדזער סוחרים-פעראיין אינטערוועניערט
וועגען דער קריטישער לאגע פון בזשעזשינער סוחרים.

ווען ס'האבען זיך אנגעהויבען די מאסענהאפטע שטייער-עקזעקוציעס האט זיך א דעלעגאציע פון די בזשעזשינער סוחרים זיך געווענדעט צום היגען סוחרים און פאבריקאנטען פעראיין (פעטריקאווער 10), אז ער זאל אינטערוועניערען ביים פרעזעס פון פינאנץ-קאמער וועגען פערלייכטערן די עקזעקוציעס.

דער פרעזעס פון פינאנץ-אמט, צו וועלכען ס'האט זיך געווענדעט א דעלעגאציע פון פעראיין האט פארגעשלאגען, אז די דעלעגאציע זאל פאהרען קיין בזשעזשין און זיך בעקאנען אויפ'ן ארט מיט דער לאגע.

פרייטאג איז אויף דער איינלאדונג פון'ם פעראיין פון פראדוצירער פון פערטיגע קליידער אין בזשעזשין אהין ארויסגעפאהרען א דעלעגאציע פון סוחרים-פעראיין אין די פערזאנען פון וויצע-פרעזעס אייזנער און דירעקטאר מ. ארבאך. זיי האבען אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט די ארטיגע 2 סוחרים-פעראיינען און נאכדעם בעזוכט דעם לייטער פון דארטיגען פינאנץ-אמט.

דער לייטער פון פינאנץ-אמט האט ערקלערט דער דעלעגאציע, אז ער אליין קען גארנישט טון, נאר אין עינצעלנע פאלען וועט ער קענען פערלייכטערן. די דעלעגאציע האט פעסטגעשטעלט אויפ'ן די קלוגעדיגע לאגע פון'ם בזשעזשינער סוחר'טום, און אז דאס סוחר'טום איז נישט אימשטאנד דארט מיט איין מאל איינצוצאהלען די אלע פערלעגענע שטייערן.

וועגען די לאגע אין בזשעזשין וועט די דעלעגאציע אפגעבען א בעריכט דעם לייטער פון דער היגער פינאנץ-קאמער.

א בלוטיגע חתונה.
א יונגערער ברודער פערליבט זיך אין די כלה פון זיין עלטערען ברודער און שטעכט די כלה פאר דער חופה.

(§) א שרעקליכע טראגעדיע האט זיך נעכטען אפגעשפילט אויף וואיטאווסקא גאס נומער 11.

די 16-יעהריגע טאכטער פון דארטיגען איינוואוינער געניא, שילער האט זיך מיט א קורצער צייט צוריק פערליבט אין דעם 22-יעהריגען באלעסלאוו וואשקא. געניא'ס עלטערען האבען מסכים געווען אויף דעם שידוך און די חתונה איז בעשטימט געווארען אויף נעכטען דעם 3 דעצעמבער.

דאס פערליבטע פארל האט זיך פיבערהאפט געגרייט צו דער חתונה און געטרוימט וועגען צוקונפטיגען גליק. דארף זיך מאכען, אז דעם חתנ'ס יונגערער ברודער, דער 17-יעהריגער פעליקס וואשקא, פערליבט זיך אין געניא'ן און נעמט זי פערפאלגען מיט זיין ליבע. און טאקי אויך אנגעהויבען דראהען, אז ער וועט נישט דערלאזען צו דער חתונה מיט זיין ברודער, און קיינער האט אבער קיין אכט נישט געלעגט אויף די „נארישקייטען" פון דעם יונגעל. מען האט זיך ווייטער לעבהאפט געגרייט צו דער חתונה.

נעכטען אין טאג פון דער חתונה, ווען עס האבען זיך שוין פערזאמעלט אלע געסט, אויף דער גאס זענען שוין געשטאנען די קארעטעס צו פאהרען אין קאשטשאל און די כלה איז געשטאנען ביים שפיגעל זיך אנגעטון דעם חופה-שלייער. איז פלוצים צוגעשפרונגען צו איהר דער פערליבטער פעליקס און ארייגעזעצט א מעסער אין איהר פלייצע.

עס האט געגעבען א שפריץ בלוט, די כלה איז אומגעפאלען, בעת'ן גערודער איז דער מערדער נעלם געווארען.

אין עטליכע מינוט ארום איז די כלה צו זיך געקומען דאס ערשטע האט זי נעבעטען, אז מען זאל זי אפפיהרען אין קאשטשאל עס זאל פארקומען די חופה: „אויב איך דארף שטארבען, זאל איך שטארבען אלס באלעקס פרוי" האט געבעטען די פערוואונדעטע.

מען האט איהר צוליב געטון. פערבונדען די וואונד און אפגעפיהרט אין קאשטשאל. דארט האט מען אויף גיך געשטעלט א חופה. די כלה האט זיך קוים געהאלטען אויף די פיס דאך האט זי זיך געהאלטען ביז נאך דער חופה, אבער באלד דערנאך האט זי פערלוירען דאס בעוואוסטזיין, פון קאשטשאל האט מען זי אפגעפיהרט אין א שטערבליכען צושטאנד אין שפיטאל. ארום האלב 10 ביינאכט איז זי ארייגעפאלען אין גסיסה-צושטאנד.

דעם בלוטיגען מעסער-שטעכער זוכט די פאליציי.

לעבעדיגע פאקלען אין א פאבריק.

(–) עהערנעכטען איז אין רעטנערס פאבריק, אויף גענשא 6, אין ראדאגאשטש פארגעקומען פאלגענדער אומגליקספאל: אין דער צינק-גיסעריי האט פלוצים געפלאצט דער קעסעל און דער צושמאלצענער צינק האט אנגעהויבען שפריצען אין אלע זייטען. אין דער גיסעריי האט געארבייט דער 17-יעהריגער עמאנועל גאלדבערג (זשגאוסקא 107).

דער צושמאלצענער צינק האט געטראפען דעם אומגליקליכען יוגנטליכען ארבייטער אין פנים, איהם אויסגעברענט די אויגען, געמאכט שווארצע וואונדען אויפ'ן פנים, א חוץ דעם האט זיך אנגעצונדען אויף איהם דאס היטעל, די האר און די מלבושים. דער אומגליקליכער איז ארויסגעלאפען אויפ'ן הויף און געשריען הילף.

פון דער גיסעריי זענען גלייכצייטיג ארויסגעלאפען נאך עטליכע אפגעבריהטע פערזאן, אויף וועלכע עס האבען אויך געברענט די מלבושים.

פאגאטאוויע האט די פערוואונדעטע ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין שפיטאל.

קליינער פעליעטאן.

לינקס און רעכטס.

— האבען מיר שוין, הייסט עס, א נייעם שטאדט-ראט און א נייעם מאגיסטראט! — זאגט ר' זאנוועלע — וועט זיך שוין אצינד מאכען א ניי לעבען מיט נייע פויגעל מיט נייע לידער.

ס'איז אלץ, זאגט מען, געווארען נאלעווא! אויסגעדרייט דער דישעל אויף לינק, און אזוי ווי ס'זענען פריהער אנגעגאנגען לינקע געשעפטען ביי די רעכטע, וועלען איצט אנגיין רעכטע געשעפטען ביי די לינקע...

א לינקע מעשה איז מיר דאך נעהנטער און ליבער צום הארץ, ווי א רעכטע מעשה, ווייל אזוי איז שוין די טבע פון אונזערס א מענש, אז דאס הארץ קלאפט אויף די לינקע זייט.

אינוערס-גאל א מענש ווייסס, אז א לינקער שרייט, מחמת ס'איז שלעכט, און נאך ערגער, ווי שלעכט — ס'איז פאסקודנע! און וועמען, פרעג איך איהן איז עס היינט גוט? ביי וועמען קאן עס זיין רעכט, אז ס'איז נישטא נישט קיין יושר און נישט קיין גערעכטיגקייט, און נישט עפיס בעסער'ס, ווי, למשל, פרנסה בשפע...

מ'זאגט, אז מאכען עפיס קאן מען נאר ביי לינקע געשעפטלעך, און מען ווערט, רחמנא לצלן, געלינקט.

אטא דאס, זעהט עטץ טויג אויף צעהן-טישטשי כפרות, וואס מייסטענס איז די מענשהייט געלינקט און נישט לינק.

לינקס פערשטיי יעך אט-אזוי, ווי מען ברויך עס צו פערשטיין, ווי, צום ביישפיל, יענער קלוגער לינקער יודישער ראטמאן, וואס איז אריין אין שטאט-ראט, און בעת ער האט געברויכט צו דערפילען א פערזענליכען חוב פון עפענטליכען געברויך – פארלאמענטאריש גערעדט – האט ער זיך געווענדט צו אנ'אלטען ראטמאן אנ'ארטאדאקס, און צווישען זיי איז פארגעקומען אזא שמועס:

— זייט אזוי גוט, קאלעגע, איך ברויך א געברויך... ווי גייט מען דא?

— וואס הייסט, וואו דאס איז, קאלעגע?... איהר וועט אזוי גוט זיין גיין רעכטס!... נאר רעכטס, וועט איהר שוין טרעפען...

— וואס? רעכטס גאר? פאר קיין פאל וועט איהר עס ביי מיר נישט פועל'ן!... איך מעג פלאצען, אבער דאס וועלען מיינע שונאים נישט דערלעבען!...

אזוי צו האנדלען, אזוי צו פיהרען די ליניע — אטא דאס הייסט ביי זיי צו זיין קאנסעקווענט! דאס הייסט נישט אונטערגעבען זיך!

און ביי מיר, פערשטייען זי מיך, ביי מיר איז אוודאי בעסער לינקס, ס'איז נעהענטער צום הארץ, אבער רעכטס לאזט זיך אויך עפיס מאכען!

נו, זאגטס אליין: בין יעך גערעכט?

אמן.

נאָך וועגן דער לעצטער זיצונג פֿון סעניאָרן־קאָנווענט

אַ תשובה פֿון דער אָרטאָדאָקסישער־פראַקציע.

די אָרטאָדאָקסישע פראַקציע שיקט אונז צו פאָלגענדען קאָמוניקאַט:

אין שייכות מיט'ן קאָמוניקאַט אין דאָנערשטאָג'דיגען נומער פון אייער צייטונג, פון דער ציוניסטישער פראַקציע אין היגען שטאָט־ראַט, בעטען מיר אָבצודרוקען די פאָלגענדע ערקלערונג:

1) ס'איז נישט אמת, אַז דער פאָרשטעהער פון דער ציוניסטישער פראַקציע ד"ר ראָזענבלאַט זאָל האָבען פערלאַנגט, אַז דערפאַר זאָל דער פאָלקיסט אדנ. ווייצמאַן אין קיין שום קאָמיסיע נישט געוועהלט ווערען, ווייל ער וועט צוזאַמען מיט די בלאָקירטע גרופען נישט שטימען,—נאָר די פאָדערונג איז געוועזן אין אַ קאַטאָגאָרישער פאָרם, אַז אפילו ווען ער זאָל יאָ שטימען זאָל ער אויך אין ערגיץ נישט זיין פערטרעטען,—עס הייסט. אַז די אַגורה־פראַקציע זאָל איהם קיין שום אַמט נישט טאָרען אָבטרעטען. דעם דאָזיגען פערלאַנג האָבען די ציוניסטען אונטערגעהאַלטען ביז אין דער לעצטער מינוט. דאָס קען בעשטעטיגען דער ציוניסטישער ראַטמאַן ה' ביאַלער, ביי וועמען דער פאַקט האָט אַרויסגערופען גרויס אויפרעגונג, אַזש ער איז דעריבער צו דער דאָנערשטאָג'דיגער זיצונג פון שטאָט־ראַט לגמרי נישט געקומען.

דער זעלבער עפיזאָד האָט זיך איבער'חזר'ט אינ'ם ענטשיידענדען מאָמענט, בעת דער דאָנערשטאָג'דיגער זיצונג, היות אָבער ווי ראַטמאַן ביאַלער איז אויף דער זיצונג נישט געוועזן אָנוועזנד, — וואָס עס וואָלט פאַר די ציוניסטען געוועזן אַ פולקאָמער דורכפאַל, אויב ס'וואָלט געקומען צו וואַהלען, — האָבען זיי אין דער לעצטער רגע פון זייער פערלאַנג דאָך געמוזט רעזיגנירען.

2) ס'איז נישט אמת, אַז דאָס ערשטע נישט־צושטאַנד קומען פון דער פערשטענדיגונג איז געווען דערפאַר, וואָס ראַטמאַן ה' מינצבערג זאָל מכלומרשט האָבען פערלאַנגט נאָר דעם מאַנדאַט אין אויפזיכטס־ראַט פון דער גאַזאָווניע. אמת איז דאַגעגען, אַז דער פאָרשטעהער פון אונזער פראַקציע האָט פערלאַנגט, אַ פערטרעטערשאַפט אין איינע פון די צוויי קאָמיסיעס, וואָס ס'זענען געוועהלט נישט מעהר ווי איין יוד, אפילו ביי אַ פערשטענדיגונג — די קאָמיסיעס פאַר קאַנאַליזאַציע און פון דער גאַזאָווניע, געבענדיג דערביי די ציוניסטען די ברירה זיך אויסצוקלייבען, וואָס זיי פערלאַנגען.

דאָס נישט געבען אָבער קיין פאָזיטיווען ענטפער מצד ה' ד"ר ראָזענבלאַט האָט אפילו געברענגט צו אַ שאַרפען וואָרט־וועקסעל אין זייער אייגענער פראַקציע—צווישען ה' ביאַלער און ד"ר ראָזענבלאַט.

3) ס'איז נישט אמת, אַז אין פאַל ווען ס'וואָלט צו קיין פערשטענדיגונג נישט געקומען וואָלטען יודען דערפון גאָרנישט פערלוירען. אַ פאַקט איז, אַז אין אַ רייה קאָמיסיעס, ווי למשל: רעגולאַמין, אַרבייט א. ד. גל. וואָלט נאָר געווען צו איין פאָרשטעהער, בעת דער צווייטער וואָלט צוגעפאַלען דער סאָציאַליסטישער מעהרהייט.

בעטענדיג למען האמת די ערקלערונג אָבצודריקען אין גאָהענטסטען נומער פון אייער וו. צייטונג, צייכענען מיר מיט דאַנק פאָראויס —

אָרטאָדאָקסישע פראַקציע
אין לאָדזער שטאָט־ראַט
פאָרזיצער (—) ל. מינצבערג.

„צו די פוילישע יודען".

אין גאַס האָבען זיך בעוויזען גרויסע פלאַקאַטען אויף פויליש און יודיש וועלכע ווענדען זיך אויף יודיש — „צו אַלע יודען" און אויף פויליש — „דאָ זשידוב פאָלסקיך". דער אויפרוף איז אַ ווענדונג פון די אַסימילאַטאָרען צו שטיצען ביי די סיים־וואַהלען דעם מאַרשאַל פילסודסקי און אין זיין נאָמען פאָדערן זיי פון די יודען נאָכצוגעהען זייערע אַסימילאַטאָרישע וועגען. דאָס מאָל ווילען זיי האָבען דעמזעלבען ערפאָלג, וואָס ביי די פריהערדיגע סיים־וואַהלען די יודישע געזעלשאַפט איז שוין אויף אַזוי פיל רייף געוואָרען, אַז מ'וועט זי נישט פערפיהרען מיט פוסטע נישט אויפריכטיגע ריידערייי.

וועגען עגונות.

ביי דער רבנים־צענטראַלע אין וואַרשאָ האָט זיך געגרינדעט אַ קאָמיסיע, וואָס וועט זיך פערנעהמען מיט די אומגליקליכע עגונות און העלפען זיי אויסזוכען זייערע פערלוירענע מענער, אָדער פעסטשטעלען, אַז זיי זענען געשטאָרבען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמי"ט, איז פונאַנדערגעשיקט געוואָרען אַזאַ אויפפאָדערונג צו אַלע רבנים און צו די פעראיינען „חסד של אמת", אַז זיי זאָלען פיהרען אַ רעגיסטראַציע פון די אַלע, וואָס זענען אומגעקומען און זייערע נעמען מיטטיילען קיין וואַרשאָ צו דער קאָמיסיע. די רבנים זאָלען אויך זאַמלען ידיעות וועגען די עגונות, און פון ציוויל־פערזאָנען, וואָס ווייסען וועגען געפאַלענע אין קריג.

אין לאָדז פיהרט אַזאַ רעגיסטראַציע הרב סעגאַל, וועלכער נעהמט אָן אין די דאָזיגע אַנגעלעגענהייטען יעדען טאָג פון 9 ביז 11 פריה. דער אַדרעס פון דער וואַרשאָווער קאָמיסיע איז: Wydział Agunath przy Zw. Rabinów Warszawa, Dzielna 4.

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

ווענערישע און האַר־הויט־קראַנקהייטען. מענער־שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האַר־אויספאַל). רענטגען־שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונט. דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

אין די אַפטייקען.

היינטיגע נאַכט־דיזשורען.

(§) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפטייקען: פ. וואָיטיצקי (נאַפּיורקאָווסקאַ 27) ח. דאַניעלעצקי (פּיעטרקאָווסקאַ 127) פ. איליניצקי און צוסער (וואָלטשאַנסקאַ 3) ליינוועבער (פריידיטס־פלאַץ 2) י. האַרטמאַן (מיינאַרסקאַ 1) י. קאַהאַנע (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 80).

אָפּשטעלען עקסמיסיעס.

(—) דאָנערשטאָג איז אין לאָקאַל פון פעראיין „לאָקאַטאָר" פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די געריכטס־לאַוויקעס, וועלכע טרעטען אַרויס אין נאָמען פון די בע'עולה'טע לאָקאַטאָרען אין די פרידענס־געריכטען. נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען פאָרצונעהמען אַ ברייטע אַקציע אָפּצושטעלען עקסמיסיעס אין די ווינטער־חדשים.

פלוצלונג געשטאָרבען.

(—) נעכטען זענען אין גאַס פאָרגעקומען 3 אומגליקס־פאַלען מיט יודען. אויף דער גאַס אינמיטען טאָג איז געפאַלען אַ יוד, ביז מ'איז צו איהם צוגעקומען איז ער שוין געווען טויט. אויף בזשעזשינער גאַס איז אברהם קוטשער אַ יוד מיט'ן טלית זעקעל אין האַנד געפאַלען און געשטאָרבען אויפ'ן אָרט. אין אָוונד איז אויף ציגעל גאַס 60 אַ שוועסטער פון ה' פיאַלקאַ, אַ פרוי אַריין אין אַ געוועלבעל עפּיס צו קויפען ס'איז איהר געוואָרען נישט גוט, זי איז געפאַלען און אויפ'ן אָרט געשטאָרבען, מיט די לויות בעשעפטיגט זיך „חסד של אמת".

שטאָט־ראַט

היינטיגע וואָך 2 זיצונגען.

די פלענאַר־זיצונג פון דעם שטאָט־ראַט וועט פאָרקומען דינסטאָג און מיטוואָך דעם 6 און 7 דעצעמבער.

די דאָזיגע זיצונגען האָבען ערשט געדאַרפט פאָרקומען אין צוויי וואָכען אַרום. צוליב דעם אָבער, וואָס מען דאַרף אַקצעפטירען די הלואה פון ווירטשאַפטליכען לאַנדס־באַנק אויף 3 מיליאָן זלאָטעס, ווערט אויף דינסטאָג צוזאַמענגערופען אַ ספּעציעל זיצונג און אויף מיטוואָך אַ געוועהנליכע זיצונג פון שטאָט־ראַט.

אויף דער מיטוואָכדיגע זיצונג וועלען זיך אויך דעקלאַרירען אַלע שטאָט־ראַט פראַקציעס.

16 שילער געענדיגט די שטריקעריי־קורסען פון „אָרט".

נעכטען אין אָוונט איז אין „אָרט" פאָרגעקומען אַנ'עקזאַמען פאַר די שילער, וועלכע האָבען געענדיגט די אָפּטיילונג פון סוויטער־שטריקעריי ביי „אָרט". דעם עקזאַמען האָבען אַדורכגעפיהרט די שטריקער־מייסטער האַמערמעש, בערקאָוויטש און שניידערמאַן. פון די 18 שילער האָבען דעם עקזאַמען אויסגעהאַלטען 16, וועלכע בעקומען צייגנישען.

פון געריכט.

אַ סאָלטיס — אַ פערשווענדער.

(§) אין קרייז־געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דעם סאָלטיס פון דאָרף אַנדרעספּאָל, אַנטאָני אָמענצעטער, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין פערשווענדען 600 זלאָטיס.

דאָס געריכט האָט פער'משפט דעם סאָלטיס אויף 2 חדשים אַרעסט.

וואָס איז אַזוינס די בענזאָל־זייף „BLASKOLIN"?

שוין פון לאַנג זוכט מען אַ מיטעל, וועלכעס זאָל קענען די זייף, אַ חוץ דער שטענדיגער אייגענשאַפט, צו רייניגען שמוץ אויך האָבען די אייגענשאַפט פון פעטס־צולאָזען. אַלע פרואווען אין דער ריכטונג ווי צוצוגעבען צו דער זייף טערפּענטין, בענזין, בענזאָל, טעטראַכלאָר א. ז. וו. האָבען נישט געגעבען די נויטיגע רעזולטאַטען. די אַלע אויבענדערמאָהנטע סובסטאַנצען האָבען שנעל אויסגעוועפט און דעריבער האָט די זייף פערלוירען די פעהיגקייט צו צולאָזען די פעטסען.

ערשט די נייע ערפינדונג, געשטיצט אויף די לעצטע וויסענשאַפטליכע דערגרייכונגען, האָט געגעבען די מעגליכקייט צו בעהאַלטען אַ שטענדיגע פערבינדונג מיט געוויסע בענזאָל־טיילען.

די זייף געשיצט אין פּאַטענטען אַמט אויף נ' 7934 האָבען מיר אָנגערופען

„Blaskolin"

„Blaskolin" האָט אַלע אייגענשאַפטען פון דער בעסטער זייף מיט די רייניגונגס־אייגענשאַפטען פון בענזין.

„Blaskolin" וואַשט און רייניגט די פערפעסטעסטע מאַטעריאַלען און וועש.

„Blaskolin" וואַשט און רייניגט די דעליקאַטעסטע וואָל, בוימוואָל, זיידענס, ווייסע און קאָלירטע צייגען אָהן שום שאָדען פאַר דעם צייג און קאָלירען.

„Blaskolin" בעזיצט אַ ספּעציפישען גערוך פון צולאָזונגס־מאַטעריאַלען, וועלכע געהען אַריין אין זיין צוזאַמענשטעל. דער גערוך געהט נישט אַריין אין די געוואַשענע זאַכען.

„Blaskolin" איז די סאַמע עקאָנאָמישטע זייף $^3/_4$ פונט „Blaskolin" פערטרעט איין פונט פון דער בעסטער זייף. אין פאַלען פון שטאַרק פערפעטסטע וועש, דאַרף מען די וועש איינוועצען אין די געדיכטע מידלינעס פון „בלאַסקאָלין", צומאָרגענס איבערוואַשען אויפ'ן איינפאַכסטען אופן מיט דער „בלאַסקאָלין"־זייף.

ווער עס פּראָבירט איין מאָל די זייף „BLASKOLIN" וועט אויף שטענדיג אַוועקוואַרפען אַלערליי אַנדערע וואַשמיטלען

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna
„BLASK"
Spółka Akcyjna
POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego 5.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

נאַסטראָלע! פון די בעליבטע אַמעריקאַנער קינסטלער
אננא און היימאַן יאַרובאָוויטש

היינט, זונטאָג, דעם 4. דעצעמבער ד. י. 9 אַ זייגער אָוונד
די רומענישע חתונה
אין 4 אַקטען פון שור. די הויפּט־ראָלע „דבורה"—אננא יאַקובאָוויטש.

מאָרגען, מאָנטאָג, דעם 5. דעצ. 9 אין אָוונד־גרויסע
פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50 זל.
„די מאַמע פון דער וועלט"
מעלאָדראַמע מיט געזאַנג און טענץ אין 4 אַקטען פון זאַלאַטאַרעווסקי.
די הויפּט־ראָלע „מרים"—אננא יאַקובאָוויטש.

ס'נעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פאָדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווייליך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע־לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

אַנאָנס! די נאָהנטסטע פּרעמיערע „מאַלי־דאַלי".

אַרבייטסלאָזיגקייט אין לאָדזער קרייז.

אין לאָדזער קרייז זענען איצט פערשריבען 21,078 אַרבייטסלאָזע, פון זיי נאָר אין לאָדז גופא — 15,769.

אונטערשטיצונג האָבען אין לאָדז בעקומען 6.299, פון זיי 3149 אין אַרבייטסלאָזען־פאָנד און 3.150 פון פינאַנץ־אַמט.

אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע האָבען בעקומען אונטערשטיצונג — 1,345.

וועגען 8־שעה'דיגען אַרבייטס־טאָג.

(§) די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען האָבען בעשלאָסען אונטערצונעהמען אַנ'אַקציע ביים אַרבייטס־אינספעקטאָר און ביי דער געהעריגער מאַכט אין וואַרשע געגען דעם אונאויפהערליכען ברעכען דאָס געזעץ וועגען 8־שעה'דיגען אַרבייטס־טאָג אין די קליינע האַנדעלס־אונטערנעהמונגען

בעריכטיגונג.

אין אַרטיקעל פון ה' בודזינער אין לעצטען נומער „נייער פאָלקסבלאַט" איז אַריינגעפאַלען אַ טעות, דער רעטונגס־קאָמיטעט האָט אַרויסגעגעבען הלואות נישט 394 טויזענד זל. נאָר 1 מיליאָן 400 טויזענד זל.

אין „אָרט"

היינט 2 פאָרשטעלונגען.

היינט אין אָוונד שפּילט דער „אָרט" 2 מאָל: 7,45 און 10 אין אָוונד.

די פאָרשטעלונגען פון דעם צווייטען פּראָגראַם „די מעזינקע" געהען אַדורך מיט אַנ'אונגעהייערען ערפאָלג.

די אַפּלאָדיסמענטען הערען גאָרנישט אויף, אַזוי אַז די יונגע אַקטיאָרען מוזען פערבויגען אויף זייער פּרינציפּ נישט איבער'צו'חזר'ן קיין נומער'ן, און ווערען געצוואונגען אייניגע פון זיי צו ביסירען.

דערביי איז צו בעמערקען אַנ'אינטערעסאַנטע ערשיינונג: מען איז געוואוינט ביי אונז צו טיילען דעם יודישען טעאַטער־עולם אויף צוויי מינים — אויף אַ שבת־עולם און אויף אַ זונטאָג־עולם. איינער פון דעם צווייטען איז ווייט כרחוק מזרח ממערב. אין „אָרט" אָבער ווערען אָט די צוויי פרעמדע לאַגערען פערוואַנדעלט אין איין קאָמפאַקטע מאַסע, וואָס זשאַלעוועט נישט קיין אַפּלאָדיסמענטען און דריקט אויס גלייכצייטיג איהר ענטוזיאַזם מיט איהר אייגענעם לאָדזער קינסטלערישען טעאַטער'ל.

LEKARZ-DENTYSTA
N. KACENBOGEN-PADWA
Cegielniana Nr. 12.
przyjmuje od 10–1 i od 4–6.

יורידישע עצות.

קופאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

ביים דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, חתמ קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 4. דעצעמבער 1927.

6500. I. D.

אויב דער סובלאָקאַטאָר איז נישט מיטגעקלאָגט געוואָרען איז דער עקסמיסיע־אורטייל אויף איהם נישט חל.

דער סובלאָקאַטאָר מוז זיך ווענדען אין געריכט, אַז מען זאָל דעם אורטייל לגבי איהם נישט אויספיהרען.

6501. אַ לעזער פון ריבנע גאַס.

זאַקען־מאַכערס אונטערליגען נישט דער פעראָרדנונג וועגען אינדוסטריע־געזעץ.

6502. שניידערמאַן.

דער פּראָצעס וועט אַזוי לאַנג נישט פאָרקומען, כל זמן איהר וועט נישט איינצאָהלען געלד אויף אַנ'עקספּערט און עדות. דער צד שכנגד קאָן אָבער זיך ווענדען אין געריכט מיט אַ בקשה אייך צו בשטימען אַ טערמין צו ערלעדיגען די פאָרמאַליטעט.

6503. י. פּילדער.

דאָס אָפּשאַצען פון די סעקוועסטרירטע זאַכען מוז פאָרקומען גלייכצייטיג מיט דער זאַיענטשע.

דער טערמין פאַר דער ליציטאַציע ווערט בעשטימט אין משך פון 7 טעג ביז 6 וואָכען.

6504. האַל—ן.

איהר האָט נישט קיין רעכט צו שענקען אייער זוהן בנוגע דער בעשולדיגונג אין שלאָגען אייך. איהר האָט אָבער יאָ דאָס רעכט נישט צו וועלען עדות־זאָגען געגען איהם. אין אַזאַ פאַל פערלירט די גאַנצע בעשולדיגונג איהר האַרבקייט און ממילא ווערט אַרויסגעטראָגען אַ בעפרייאונגס־אורטייל.

6505. ל. פיינבערג.

אַ סכסוך וועגען אַ ירושה־הויז קאָן אויך ערלעדיגט ווערען דורך אַ שידס־געריכט, אויב דאָרטען זענען נישט פעראינטערעסירט קיין מינדעריעריגע פערזאָנען.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז, און לונגען־קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9, טעלעפאָן 31-87

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעמט אויך אָן אין לעטשניצע ווערשעווער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 3—4.

ZŁOTY MEDAL na WYSTAWIE w KATOWICACH 1927.
Zastępca na Łódź: S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19

א גרויסער יודישער נדבן

ווערט ערקלערט פון זיינע רייכע ברידער אלס משוגע

א בריף פון בודאפעשט

אמאל, אזוי דערצעהלט מען, איז אין א שטאט פון גאלע פערקריפעלטע קארליקעס פערבלאנדזשעט געווארען א נארמאלער הויכער מענש, אהן א מום. ער האט זיך גאר-וואס בעוויזען אין גאס זענען איהם די קארליקעס בעפאלען ווי די ביהנען, אלט און יונג, האבען געטייט אויף איהם מיט די פינגער, חוזק געמאכט פון דער „אומנאטירליכער בעשעפעניש" אדער גאר בעדויערט דעם דאזיגען „אונגליקליכען בעל-מום", נעבעך. און עס האט נישט געדויערט לאנג און דער פרעמדער נארמאלער מענש האט געמוזט פערלאזען דעם מקום מיט זיינע קארליקעס.

עס איז שוין אזוי די טבע פון די מענשען און פון א מענשליכער געזעלשאפט, צו בעטראכטען אלצדינג, וואס איז געוועהנליך, פאר נארמאל און נאטירליך. דאס אנדערשדיגע איז פאר זיי — אומנארמאל. די השגות און פארשטעלונגען פון גייסטיגע קארליקעס און פערקריפעלטע מענשען, זענען קליינליך און פערקריפעלט. גרויסציגיגקייט, ברייטהארציגקייט און גוטע, איידעלע דענקונגס ווייזע — דאס זענען ביי זיי די גרעסטע פעהלער.

אט האט זיך, למשל, געטראפען אזא פאל:

מיט א קורצער צייט צוריק איז אין דייטשלאנד געשטארבען א געוויסער דאקטאר פראנץ בוימגארטען. דער דאזיגער בוימגארטען האט געשטאמט פון זעהר א רייכער יודישער משפחה אין אונגארן און איז אליין אויך געווען א גרויסער עושר. א חוץ זיין עשירות האט ער געהאט אויך מענשליכע מעלות. ער איז געווען א מענש מיט זעהר א פיינעם ליטערארישען חוש און אליין אן אנגעזעהענער שריפטשטעלער. זיינע עסעיס האבען איהם פערשאפט א נאמען פון א שרייבער א שפהן-גייסט, נישט זייענדיג פערהייראט און נישט האבענדיג קיין שום מאטעריעלע זארגען, האט ער זיך אין זיין גאנצען לעבען אפגעגעבען בלויז מיט ליטעראטור און קונסט און האט פערקערט אין די בעסטע און ערנסטסטע קרייזען פון דער גייסטיגער וועלט. פאר'ן טויט האט ער פערבונדען זיין נאמען אויף אייביג מיט א ליטערארישען פאנד, וועלכען ער האט געשאפען. אין זיין צואה האט בוימגארטען, נעמליך, אפגעזאגט זיין גרויסען פערמעגען, העכער א פערטעל מיליאן דאלאר, לטובת א פאנד, וועלכער זאל זיין בעשטימט צו העלפען יונגע און טאלאנטירטע אונגארישע שריפטשטעלער און קינסטלער. ער האט אויך בעשטימט די פערזאנען, וואס האבען די צואה אויסצופוהרען און דעם פאנד צו פערוואלטען.

עס האט זיך ביי דער זאך אפילו ארויס געוויזען א שטיקעל שווערינקייט, מחמת עס האבען זיך אפגערופען ארעמע יורשים, די קינדער פון דעם טויטענס א געשטארבענעם ברודער, וועלכע האבען געמאנט זייער חלק ירושה, אבער די אפוטרופסים פון דעם בוימגארטען-פאנד האבען זיך מיט די יורשים באלד פערגליכט און אזוי ארום אוועקגעראמט די מניעות פונ'ם וועג.

אבער דא האבען זיך אפגערופען די קארליקעס. דער פערשטארבענער האט איבערגעלאזט אין אונגארן צוויי לייבליכע ברידער, איינעם א רייכען באנקיר און דעם צווייטען א מאגנאטישען גרויס גרונטבעזיצער. ביידע נויטיגען זיך, פערשטעהט זיך, נישט אויף שבת, און זיי דארפען נישט זייער ברודער'ס ירושה אין טאפ אריין. אבער ווי אזוי קאנען פערקריפעלטע קארליקעס צוקוקען זיך צו א נארמאלען און גלייכען מענש און שווייגען? האבען זיי טאקע אנגעמאכט א גוואלד געגען זייער ברודער'ס צואה, און זיי פערלאנגען, אז דאס געריכט זאל זי מבטל מאכען. זייער ברודער איז געווען „גייסטיג קראנק", משוגע הייסט עס, טענה'ן זיי. און זיי האבען — פון זייער שטאנדפונקט — אפשר טאקע רעכט. אויב עס איז נויטיג קאנען זיי אויך ברענגען א ראיה פון א בפירוש'ן פסוק, וואו ס'שטעהט שוין לאנג געשריבען: „משוגע איש הרוח". ס'איז נאר אינטערעסאנט צו וויסען, צי דאס אונגארישע געריכט וועט דעם שטאנדפונקט פון די צוויי ברידער אנעהמען.

דערווייל האט די דאזיגע מעשה שוין אויפגערודערט ווייטע קרייזען. די יונגע און טאלאנטפולע שרייבער און קינסטלער אין אונגארן שלינגען געבען שוין די סלינע אין מויל און מאכען זיך ברייטע קעשענעס פאר די ערווארטעטע מזומנים. א גרופע בעוואוסטע שריפטשטעלער אין דייטשלאנד, דארונטער טאמאס מאן, היינריך מאן, יאקאב וואסערמאן און אנדערע, האבען ארויסגעלאזען אנ'עפענטליכען פראטעסט געגען בוימגארטענ'ס ברידער, וואס וואגען אויסצוטראכטען אויף זייער טויטען ברודער, אז ער איז געווען גייסטיג קראנק. זיי, וועלכע האבען מיט איהם שטענדיג פערקעהרט, ערקלערען איהם פאר געזונט און נארמאל ביז'ן טויט אריין. אויך דאס דייטשע געריכט האט שוין געהאט די געלעגענהייט צו פערנעהמען זיך מיט דעם ענין. ווארים אויב מען מאכט וועגען בוימגארטענס צוואה ערשט א פראגע, דאן ווערט דערמיט אויך געטראפען זיין לאנג יעהריגע ווירטשאפטערין, וועמען בוימגארטען האט אפגעזאגט בירושה זיין הויז אין מינכען. האט די דאזיגע ווירטשאפטערין טאקע געפאדערט, אז דאס דייטשע געריכט זאל וועגען דעם ארויסזאגען זיין מיינונג. דאס איז די טעג געשעהען און דער פסק-דין איז אויסגעפאלען איהר לטובה. ווערט דער אורטייל פון די דייטשע ריכטער בעטראכט אין די פעראינטערעסירטע קרייזען פאר א גוטען סימן בנוגע דעם קומענדיגען גרויסען פראצעס אין אונגארן. פונדעסטוועגען דארף מען דערויף נישט אינגאנצען בויען: די אונגארישע יוסטיץ געהט אין איהרע אייגענע, זאנדערבארע דרכים.

א בעזונדערע פיקאנטעריע האט די מעשה-בוימגארטען נאך צוליב דעם פאלגענדען פאקט: אינאיינעם מיט בוימגארטענ'ס ברידער טרעטען געגען דעם פערשטארבענעמס צוואה ארויס אויך די אונגארישע האקענקרייצלערישע קרייזען. ס'איז דאך שוין געגוג העזה, וואס א יוד האט געוואגט צו ווייזען דער וועלט, אז ער האט העכערע און איידעלערע אידעאלען ווי דעם „ממון", און אז זיין גאט איז כלל נישט — ווי די אנטיסעמיטען בעהויפטען — דער געלט-גאט. שוין דערפאר קומט דעם טויטען בוימגארטען דורס צו זיין. וואס ערשט זאלען די ראסע-שיצלערישע האקענקרייצלער זאגען צו דער יודישער חוצפה וועלכע ערלויבט זיך צו בעשטימען דעם פאנד נאר פאר אזעלכע שרייבער און קינסטלער, וועמעס שאפען עס דינט פאר אידעאלע צוועקען און איז פריי פון רעליגיעזע און סאציאלע פאראורטיילען? זיי ערקלערען דעריבער טאקע די דאזיגע צוואה פאר א שענדונג פון דער הארטי-אונגארישער גייסטיגקייט און אלס „אומפערשעהמטע פראוואקאציע געגען די נאציאנאלע קרייזען אין דעם אנטיסעמיטישען בלעטער-וואלד האט זיך אויך באלד אויפגעהויבען שטארקער שטורעם געגען דער דערמאנטער צוואה, וועלכע האט אבער נישט געקאנט אומגעווארפען ווערען, ווייל אין יוריסטיש קלאר און אהן א פגם די איינציגע האפנונג פון די אונגארישע אנטיסעמיטען איז אלזא נאך דער קומענדיגער פראצעס, וועלכער ווערט געפיהרט דורך דעם טויטענס ברידער.

אזוי זעהען מיר פערביסענע אנטיסעמיטען אין א וואפען-ברידערשאפט מיט יודען, וועלכע האבען זיך פעראייניגט אין קאמף געגען דער איידעלער האנדלונג פון אנ'אייגענעם ברידער.

מ. ה—ש.

אין די ציין פון טיגער.

סענסאציאנעלער ראמאן

פון מאריס לעבלאן

(14

— ווען איהר וואלט מיר אפגעזאגט—האט זיך דער פערואנער קארעס אפגערופען—וואלט איך תיכף געמאלדען דעם רעיענט און דעם פרעפעקט, אז איך האב א טעות געהאט, דורכפיהרענדיג די אויספארשונג וועגען אייך. אלס רעזולטאט דערפון וואלט געווען דאס, אז לא די, וואס איהר וואלט גארנישט בעקומען, נאר מ'וואלט נאך אייך אודאי פערשפארט אין טורמע.

— איך מיין, אז צוזאמען מיט אייך, מיין ליבער!

— וואס הייסט עס, מיט מיר?

— איך מיין, פאר'ן פעלשען דאקומענטען. איהר שטויסט זיך דאך, מסתמא, אן, אז די זאך וואלט קלאהר געווארען.

דער פערואנער האט נישט געענטפערט דערויף גארנישט, נאר אראפגעלאזט די נאז.

דאן לואי האט זיך פונאנדערגעלאכט.

ער האט ארויסגענומען פון בוזים-טאש א טשעק-ביכעל, און געזאגט:

— הער קארעס, אטא האט איהר א טשעק אויף פינף-און-צוואנציג טויזענד פראנק, וועלכע עס שענקט אייך מארנינגטאנ'ס יורש. בעהאלט איהם אין קעשענע, און מאכט גלייך פיס, כדי איך זאל נישט חרטה האבען.

די פראגע איז ארויסגעזאגט געווארען מיט אזא טאן, אז דעם פערואנער האט זיך געפאלגט די עצה טובה, גענומען דעם טשעק, און בעדאנקענדיג פאר דעם געשאנק, איז ער שנעל ארויס און אפילו זיך נישט ארומגעקוקט.

— א קאנאליע!—האט דער דאן לואיס איהם נאכגעזאגט א שבח—ווי געפעלט ער אייך עפיס, הער מאזע?

דער סערזשאנט האט אויף איהם געקוקט א פערבליפטער, און לסוף האט ער ארויסגעשטאמעלט:

— ווענען וואס, אייגענטליך, פרעגט איהר זיך, הער סערזשאנט?

— ווער זענט איהר?

— וואס איז? איהר האט דען נישט געהערט? איך בין אנ'אדעליגער פערואנער, אדער שפאניער... א געוועזענער לעגיאניסט...

— א ליגען!... איך האב דאך אליין געהערט...

— איך בין דער דאן לואי פערענא, וועלכען מ'האט אויסגעצייכענט פאר העלדישקייט און ספעציעלע פערדינסטען!...

— גענוג וועט זיין מיט'ן חוזק מאכען, מיין הער! און איך פאדער אייך אויף, אז איהר זאלט זיך צוזאמען מיט מיר תיכף שטעלען פאר'ן פרעפעקט.

— לאזט זשע מיך אויסרעדען, צום טייוועל!... אלזא, איך בין א געוועזענער לעגיאניסט... א העלד... א געוועזענער ארעסטאנט... א געוועזענער רוסישער פירשט... א געוועזענער פאליציי-דירעקטאר... א געוועזענער...

— איהר זענט משוגע געווארען?—האט דער סערזשאנט אויסגעשריגען—וואס פלאפעלט איהר?

— ס'איז נישט געפלאפעלט! אזוי איז עס ווירקליך געוועזען! פונקט אויף דער האהר אזוי! אויב איהר האט חשק, קאן איך אייך אויסרעכענען נאך עטליכע טיטולען, וואס איך בין אלץ געוועזען. איך בין שוין געוועזען א באראן, א גראף, א פרינץ א.א.וו. א.א.וו. און ווען עמיצער וואלט מיר, א שטייגער, געזאגט, אז איך בין שוין אויך געוועזען א קעניג, וואלט איך נישט געהאט די העזה אין דעם צו לייקענען!

דער סערזשאנט מאזע האט אריינגעכאפט אין זיינע פעסטע הענד די לפנים דעליקאטע הענד פון פערענא'ן.

— נאר אהן טומעל, איך ווייס נישט, ווער איהר זענט, נאר איך וועל שוין אייך נישט אפלאזען. פונאנדערשמועס'ן וועלען מיר זיך אין דער פאליציי?

— מאך נישט אזעלכע געוואלדען, אלעקסאנדער!

בעפרייענדיג לייכט און מיט א מאדנער געשיקטקייט זיינע הענד פון מאזע'ס קלעמען, האט זיך פערענא שפאטיש פונאנדערגעלאכט:

— וואס איז עס מיט דיר? דערקענסט מיך נישט, שוטה

מאזע איז ענטשוויגען געווארען, און נאך מעהר אויפגעגלאצט די אויגען. ס'האט אויסגעזעהן, ווי ער וואלט אינגאנצען ס'תמ'עיעט געווארען.

דער קלאנג פון דער שטימע, די חוזק-אויגען, און די דער ביינאמען „אלעקסאנדער", אויף וועלכען עס האט איהם רופען נאר איין-איינציגער מענש מיט יאהרען צוריק — וואס עס בעדייטען?.. צום סוף האט ער ארויסגעשעפטשעט:

— דער שעף?.. שוין-זשע דער שעף?

— פארוואס טאקי נישט?

— דער שעף איז דאך געשטארבען!

— נו, טא איז וואס?.. דו מיינסט, אז אזא קלייניגקייט [...] מיר שטערען צו לעבען?.

און ווען דער סערזשאנט איז געווארען אינגאנצען מבול[...] האט פערענא ארויפגעלייגט איהם זיין האנד אויפ'ן אקסעל, א פרעג געטון:

— ווער האט דיך איינגעארדענט אין דער פאליצי[...]רעקציע?

— דער פאליציי-דירעקטאר, הער לענארמאן.

— און ווער איז עס געווען דער הער לענארמאן?

— דאס איז געווען דער שעף.

— מיינס דאך ארסטען ליופען, אמת? טא פערשטעה [...] אלעקסאנדער, אז ס'איז פיל שווערער געווען ארסען ליופענען זיין א פאליציי-דירעקטאר, ווי צו זיין דער דאן לואי פערי[...] דער העלדישער לעגיאניסט, ס'איז שווערער געווען אפילו [...] לעבען, זייענדיג א מת.

מאזע האט אויף איהם שווייגענדיג געקוקט.

אין א ווילע ארום האבען איהם די אויגען אויסגע[...] און דאס פנים איז אויפגעלעבט געווארען.

מאזע האט א קלאפ געטון מיט דער פויסט אין טיש, צארניג אויסגערופען:

— מילא, גוט! איך בין אייך אבער מתרה, אז איהר אויף מיר נישט רעכענען. איך בין איצט אויף א געזעלשאפט אמט, און איך וועל איהם נישט פערלאזען! איך האב גע[...] פון אנ'ארענטליך-פערדינטען שטיקעל ברויט, און איך וויל מעהר נישט לאזען געהן אויף קרומע וועגען,

די פרינצעסין און דער עמיגראנט

די גאנצע מערקווירדיגע געשיכטע וועגען דער חתונה פון קייזער ווילהעלם'ס שוועסטער מיט א יונגען רוסישען אוואנטוריסט.

גאנץ דייטשלאנד שטורעמט איצט מיט דעם אומגעוועהנליכען ליבע-שידוך פון דעם געוועזענעם קייזער ווילהעלמ'ס שוועסטער מיט א געוועזענעם ארימען רוסישען מאטראס און רעסטאראן-קעל-נער. די כלה הייסט מיט איהר כשר'ן נאמען די פרינצעסען וויקטאריא; זי איז אנ'אלמנה און איז 63 יאהר אלט. און איהר חתן, וועלכער רופט זיך אלעקסאנדער זובאוו, איז איצט אלט נישט מעהר ווי א יאהר 28.

איידער די רעוואלוציע האט אויס-געבראכען אין דייטשלאנד איז די פרינ-צעסין וויקטאריע געווען די קעניגין און די הערצאגין פון דער דייטשער מדינה שאומבורג-ליפע, וואו זי פער-מאגט נאך ביז היינט איהר גרויסען שלאס און איהרע ריזיגע רייכטימער, וועלכע זענען איהר איבערגעבליבען נאך דעם טויט פון איהר מאן, דעם פרינץ און דעם הערצאג קארל פרידריך פון שאומבורג-ליפפע, וועלכער איז דער-הרג'עט געווארען אויפ'ן שלאכטפעלד ביי דעם רוסישען פראנט.

אט די מערקווירדיגע חתונה האט ארויסגערופען פיל געלעכטער ביי אלע קלאסען פון לאנד; ביי די דייטשע מאנארכיסטען, וועלכע פערגעטערען נאך די קייזערליכע פאמיליע און גלוי-בען נאך אז דער קייזער ווילהעלם און אלע דייטשע קעניגלעך וועלען נאך מיט יער צייט פון דאסניי זיך ארויפזעצען אויף זייערע הערשער-טראנען, — האט יי געשיכטע ארויסגערופען א שטארקע ערביטערונג... ערשטענס, ווערט דאך ורך דעם פערשוועכט דער כבוד פון דער קייזערליכער דינאסטיע...

צוליב דעם אומפאסיגען שידוך איז זוין פארגעקומען א גרויסער סכסוך וישען דער פרינצעסין מיט'ן קייזער הלעם. לויט די אלטע מנהגים פון ער קייזערליכער דינאסטיע אין דייטש-אנד, טאר קיין מיטגליד פון דער ייזערליכער משפחה נישט חתונה הא-ען אהן דעם הסכם פון דעם עלטסטען

אין דער פאמיליע און אהן דער ברכה פון דעם קייזער. דאס ווערט ביי זיי שטרענג אפגעהיט נאך ביז איצט, הגם די דינאסטיע איז דאך אויף צרות און דער קייזער איז קיין קייזער נישט און לעבט, נעבעך, אין א פרעמדער מלוכה, אין האלאנד... דעריבער, ווען די אלטע פרינצעסין האט בעשלאסען צו גהען אונטער דער חופה מיט דעם יונגען רוסישען קבצן, האט זי זיך געווענדעט מיט א בריף צו ווילהעלם'ן, ער זאל „בענשען איהר אויסוואהל". יענער האט איהר אבער געענטפערט ביז דער-פאר וואס זי, „אזא אלטע חורבה" קלערט נאך וועגען אזא „זווג" מיט א מאנספערשוין, וועלכער האט געמעגט זיין איהרער אנ'אייניקעל...

אבער די פרינצעסין האט נישט גע-פאלגט.

ווער איז ער אבער אט דער ארי-מער רוס זובאוו, און ווי אזוי קומט ער צו דער אלטער פרינצעסין? צו ערשט לאמיר הערען, וואס עס דער-צעהלען וועגען זייער „אונגעהערטער ליבע" די דייטשע צייטונגען. „אין די לוסטיגע לאקאלען און פרעהליכע נאכט-

הייזער פון דער מערב-טייל פון בערלין, — שרייבט די דעמאקראטישע „מארגען פאסט" — האט זובאוו זיך בעוויזען צום ערשטען מאל אין פריהלינג פון דעם פערגאנגענעם יאהר. זיין האלטונג איז געווען א זיכערע, א „געזעלשאפטליכע", ער האט אויסגעזעהן סימפאטיש און עלעגאנט, און מען האט געקאנט גלוי-בען, אז איהם איז דענסטמאל גארנישט געגאנגען שלעכט. ער ער איז א גאנץ שעהנער און „דורכגעטריבענער" יונג, וואס קען גוט די וועלט; ער פער-שטעהט כמעט אלע אייראפעאישע שפרא-כען, הויפטזעכליך רוסיש, זיין מוטער-שפראך, דייטש, פראנצויזיש און ענג-ליש. אין רוסלאנד האט ער געדינט אין דער ווייסער ארמעע פון גענעראל דע-ניקין, וואו ער האט זיך זאגאר געהאט דערשלאגען צו דער שטופע פון אנ'-אונטער-אפיציר. ווען דעניקינ'ס ארמעע איז צושלאגען געווארען דורך די סא-וויעטען, האט ער נאך א לענגערע צייט געבלאנדזשעט איבער רוסלאנד; ער איז זאגאר ארייגעפאלען אין „טשע-קא"; מיט פיל אנדערע קאנטר-רעווא-לוציאנערע חברים האט זיך איהם דורך טריקען איינגעגעבען צו ענטלויפען אין

אויסלאנד; ער האט געוואנדערט אי-בער פיל לענדער, געטון די שווערסטע ארבייט, זיך געפייניגט, נישט דערעסען, נישט דערטרונקען, נישט דערשלאפען, ביז זיין שיקזאל האט איהם געבראכט אין בערלין. ער האט דא צוערשט גע-פרובט פערדינען זיין לעבענס-מיטעל אויפ'ן עהרליכען אופן. בעהערשענדיג פיל שפראכען, האט ער געדינט אלס איבערזעצער און „פיהרער פאר פרעמ-דע געסט און טוריסטען אין דער גרוי-סער דייטשער הויפטשטאט; שפעטער איז ער געווארען א דינער אין א רעסטאראן אויף דער רייכער „קורפירשטענגאס". ער איז אבער גע-ווען א גרויסער קארטענשפילער און איז פערזונקען אין חובות. דער סוף איז געווען, אז ער איז פערשוואונדען פון בערלין.

דאס האט אבער לאנג נישט געדויערט העכסטענס, צוויי מאנאטען, אין אונזער פערשוין זובאוו האט ווידער אויפגעשיינט אין בערלין, און א וואונדער! פונקט ווי עפעס א כשוף וואלט מיט איהם גע-שעהן! ער איז ארויפגעקומען דאס מאל רייך און עלעגאנט אנגעטון און אנגע-שטאפט מיט געלד. אויף די פינגער בריליאנטענע ריגנען; אין די שניפסען פערלנע גאדלען, וואס יעדערע פון זיי איז ווערט געווען טויזענדער גאלד-מארק, וואו האט ער מיט אמאל אזא עש־רות געפאקט — דאס האט קיינער צוערשט נישט געוואוסט. זובאוו אליין פלעגט זאגען מיט א געלעכטער: ער האט געפונען א פערבארגענעם אוצר. ביסלעכווייז, ביסלעכווייז האבען גענומען ארומגיין קלאנגען, אז זובאוו האט ער-גיץ-וואו זיך בעקאנט עפעט מיט א פרינ-צעסין פון דעם געוועזענעם קייזערליכען האהענצאלערן-הויז און אז פון דארטען שטאמען גאר זיינע ווערטפולע זאכען.

און דאן האט עפעס אנדערש פאסירט. אין א שעהנעם פריהמארגען זענען צו זובאוו'ן אין וואוינונג געקומען פאליציי-אגענטען און פערלאנגט, ער זאל מיט זיי מיטגעהן אין דעם פאליציי-אמט. צו דער זעלבער צייט איז אין זיינע גרויסע צימערען געמאכט געווארען א שטרענגע אונטערזוכונג. מען האט דארטען אין א פערשלאסענעם אלמער געפונען א קעסטעלע מיט זיינע טייערע ציהרונג-זאכען, וועלכע זענען באלד פער'חתמ'עט געווארען און אוועקגעטראגען געווארען

צום פאליציי-פרעזידענט. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער יונגער זובאוו האט ווידער אנגעפאנגען צו שפילען, אבער דאסמאל שוין גאר גרויס. ער פלעגט אין די רייכע געזעלשאפטס-קלו-בען פון מערב-בערלין פערשפילען אין קארטען פון פיר ביז פינף טויזענד מארק אין איין נאכט (איבער טויזענד דאלאר א מאל!). די קלוב-מענער גופא איז די זאך זעהר פערדעכטיג געווארען און זיי האבען געגעבען צו וויסען אין דער פאליציי, גלויבענדיג, אז מען האט דא צו טון מיט א פערברעכער און מיט א שווינדלער... די פאליציי האט דערי-בער טאקי זיך גענומען אויפקלערען די געהיימניש און האט דעריבער ארעס-טירט דעם אומבעגרייפליכען רוסישען יונגעגמאן...

אבער אין פאליציי, אויפ'ן פערהער פון זובאוו'ן, איז פארגעקומען גאר אנ'-אונערווארטעטע זאך. דער פאליציי-פרעזידענט אליין האט זיך נאר געהאט פערלארען פון איבערראשונג, אויסהע-רענדיג די ערקלעהרונג פון דעם רוס. ער האט איהם אפען דערצעהלט, אז ער איז געווארען דער געליבטער פון דער פרינצעסין וויקטאריא, און אז פון איהר האט ער דאס בעקומען אזא רייכקייט... דער פאליציי-פרעזידענט האט זיינע איי-גענע אויערען נישט געגלויבט. ער האט געמיינט, אז ער האט דא צו טון מיט א ליגנער, מיט א בעריהמער, וועלכער שרעקט זיך נישט אפ אפילו פון אזא נידערטרעכטיגקייט: צו טרייבען פאלשע רכילות אויף אזא הויכגעשטעלטער פער-זאן, ווי די 63-יעהריגע פרינצעסען וויקטאריא...

(צארטזעצונג קומט)

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בע-שטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאכמ.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go maja 16, tel. 11-48
אינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען.
נעמט-אן פון 7–8, זונטאג פון 3–4.

PERFUMERJA
J. Drukier, Łódź
ULICA ZAWADZKA 11
עמפפעהלט א רייכען אויסוואהל
פון די נייעסטע פערפומען,
טואלעט-זייפען, קרעמען, פודער,
קעלנישע בלומען-וואסערן ווי אויך אלערליי
קאסמעטיק צו קאנקורענץ-פרייזען
פאר ענגראסיסטען ראבאט
בעמ.: פודער קאטי און הוביגאן אויף דער וואג

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז נאך א גרינדליכען רעמאנט, האב איך ערעפענט אנ'ערשטקלאסיגען
דאמען- און הערען-סאלאן
אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטע פאכמענישע קרעפטען.
פרייז-קוראנט פון דאמען-סאלאן: שערען . . . . . 60 גר. מאניקור . . . . . 60 גר. וואסער-אנדולאציע. פארבען די האר מיט אריג. HENNÉ
פרייז-קוראנט פון מענער-סאלאן: ראזירען מיט קאל. וואסער 40 גר. שערען . . . . . 80 גר. מאסאזש פון געזיכט . 50 גר. קאפ-וואשען . . . . 50 גר.
מיט אכטונג
M. KUPKA
Południowa 12
394

אכטונג, עלעגאנטע הערען!!
דערמיט מאך איך בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז נאך א גרינדליכער רעארגאניזאציע פון מיין ערשטקלאסיגען
שניידער-אטעליר א. קוטשינסקי, פעפער-גאס 20
נעהם איך אן אלערליי בעשטעלונגען צום איצטיגען ווינטער-סעזאן פון סמא-קינגען, ווינטער-פאלטענס, פעלצען און אנצוגען אלעס לויט די לעצטע אויסלענדישע מאדעלען. :—: פאר דער צופרידענהייט פון דער גע-עהרטער קונדשאפט ווערט גאראנטירט. מיט אכטונג
A. KUCZYŃSKI, ŁÓDŹ, Pieprzowa 20
רעיעלע בעהאנדלונג! מעסיגע פרייזען! לייכטע בעדינגונגען!

אמביליגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען!
קען מען קויפען אלערליי
פוטער-ווארען
נאר ביי דער לאנג-יעהריגער פירמע
ל. ב. פעפער, ווסכאדניא 42.
בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעטער אוים'ן ארט. די ארבייט ווערט אויסגע-פיהרט פינקטליך און רעעל.
920

פאבריק פון
זשירנאנדאלען
ווי אויך גאלוואנישע
בראנזיר-אנשטאלט
מ. לידער, לאדז
צעגעלניאנא 33, טעל. 53-41

נעהמט אן אלערליי בעשטעלונגען צו איבערניקלען, פערזילבערן, ניקלען, בראנזירען און אקסירירען. עס ווערען אויסגעפיהרט אלערליי רעפעראטורען פון פערשידענע מע-טאלענע און זילבערנע געגנשטענדע פינקטליכע אויספיהרונג־גוט און ביליג מיט א גאראנטיע פאר דויערהאפטיגקייט.
L48

מעבעל קויפט נישט קיין מעבעל
מעבעל!
נאר איהר איבערציינט אייך נישט אין מיין
מעבעל-געשעפט
גדאנסקא (דלוגא) 44
טעלעפאן 56-62
CH. ŁAZNIK
נאר ביי מיר קענט איהר בעקומען פערשידענע שעהנע מעבעל און ביליג
בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואנען, פעלצען, ניי-מאשינען, סאמאווארען, אנציגער א. א. וו. אויך צאהל די העכסטע פרייזען. קומט און איבערצייגט אייך

8-ונג ה"ה פריזיערס!
איך בעזיץ א רייכען אויסוואהל פון
קעלנישע און בלומען-וואסערן
צו אזעלכע נידריגע פרייזען פון 3.60 א קילא
וועזשעטאל נאר . . . . . . 3.— „ „
פיקסין . . . . 7.75 „ „
בריליאנטין . . . . . . 3.60 „ „
ווי אויך אלע ארט פריזיער - צובעהערע צו סאָ-בריקס-פרייזען. מיט אכטונג

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
M. KARABANOW
מכאדניא 31 (אין הויף) טעלעפאן 59 69
היילט, פלאמבירט צ'ין צעהן, גאנץ אהן שמערצען, קינסטליכע צייהן אהנע גומענס און רעפעראטורען

Specialista dla przepukliny
Wynalazca patent. bandaży

מיט 20-יעהריגער פראקטיק בעקאנטער ספעציאליסט ראפאפארט האט ערעפענט א פיליאלע אין לאדז און נעהמט אן ליידענדע אויף פערשידענע געבורטליכקייטען און קערפער-פערקרימונגען, ווי: 1) כייסטען-ברוכען, וואס פאלען ארויס (אייער-בייטעל) נאבעל-ברוכען, בויך-ברוכען, געבער-מוטער-ברוכען, אויך גאל-שטיינער, הענג-בויך א.ז.וו. ס'ווערט געהיילט מיט די נייעסטע ספעציאל הייל-בענדאזשען פון אייגענער ערפינדונג, וואס איז געווארען אנער-קענט דורך מעהרערע פראפעסארען, 2) פערקרימטע פלייצעס (הויקערס) לעהמונגען, געשוואלענע פיס, העלפט רעם קראנקען מיט די נייעסטע הייל-אפאראטען, בעשאנקען אויך מיט א גאלדענעם מעדאל.
דיר. ראפאפארט נעהמט אויף ליידענדע ביי

פון יודישען לעבען אין זגערזש.

גרינדונגס-פערזאַמלונג פון גמילת חסדים-קאַסע.—יודישער פרויען-פעראיין „וויזאָ".

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

זונטאָג איז ביי אונז פאָרגעקומען די גרינדונגס-פערזאַמלונג פון די געזעלשאַפט גמילת-חסדים-קאַסע אין זגערזש.

אין נאָמען פון אָרגאַניזיר-קאָמיטעט עפענט די פערזאַמלונג ה' אייגער, וועלכער גיט איבער דעם טעטיגקייטס-בעריכט פון אָרגאַניזיר-קאָמיטעט.

אַלס פּאָרזיצער פון דער פערזאַמלונג ווערט אויסגעקליבען ראַטמאַן א. מאָרגענשטערן.

לויט'ן בעריכט שטעלט זיך אַרויס, אַז די קאַסע עקזיסטירט זייט דעם 1 פעברואַר 1927 און ביז דעם 1 נאָוועמבער ד.ה. אים פערלויף פון 9 חדשים זענען איינגעפלאָסען 252 ביטעס אויף הלואות פון וועלכע 154 זענען ערלעדיגט געוואָרען אין פּאָזיטיווען זין. צוליב מאַנגעל אין געלד-מיטלען זענען נאָך געבליבען צו ערלעדיגען 98 ביטעס.

אינגאַנצען זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען 154 הלואות צו הונדערט זלאָטעס יעדע אויף די אַלגעמיינע סומע פון 15.400 זלאָטעס אויף צוריקצוצאָהלען 4 זלאָטעס וועכענטליך.

די קאַפּיטאַלען פון דער קאַסע שטעלען זיך צוזאַמען:

פון „דזשאָינט" 5,346 זל. פון די יודישע פאָלקס-באַנק 1.000 זל. איינשרייב-געלדער—1.000 זל. פערשידענע הלואות – 700 זל. צוזאַמען 8.000 זל.

די פערזאַמעלטע האָבען אויסגעדריקט זייער אַנערקענונג דעם אָרגאַניזיר-קאָמיטעט.

אויפ'ן פאָרשלאַג פון ה' מ. קופּערמאַן ווערט בעשלאָסען אַלס אַנערקענונג פאַר זייער אַרבייט ביים גרינדען די גמילת חסדים-קאַסע, אויסצוקליבען אַלס שטענדיגע עהרען-מיטגלידער פון דער קאַסע די ה"ה מ. אייגער און ראַטמאַן א. מאָרגענשטערן.

אין דער פערוואַלטונג זענען אַריין די ה"ה: מ. אייגער, א. מאָרגענשטערן, מ. קופּערמאַן, ג. זוויקעלסקי, י. מ. קופּפער, ש. קופּפער, י. טענדאָווסקי, א. גאָלדפּאַפּ און פ. מאָשקאָוויטש אין דער רעווידיר-קאָם. די ה"ה: מ. מאַרגוליעס, מ. שידלאָווסקי און י. כץ.

מיט אייניגע טעג צוריק איז ביי אונז פאָרגעקומען די גרינדונגס-פערזאַמלונג פון דער יודישער פרויען-אָרגאַניזאַציע „וויזאָ", אָבטיילונג אין זגערזש.

די פערזאַמלונג ווערט געעפענט דורך פרוי פ. גרינבערג, וועלכע ערקלערט די צילען און די אויפגאַבען פון דער פערזאַמלונג.

עס האַלטען בעגריסונגען די ה"ה: לאַווניק י. שוואַרץ אין נאָמען פון ועד העירוני, י. גרינבערג – „אַגודת הציונים" און א. מאָרגענשטערן—ציוניסטישע פראַקציע ביים שטאָט-ראַט.

פרוי דר. ברוידע – לאָדז רעפערירט וועגען די צילען און אויפגאַבען פון דער יודישער אַלוועלטליכער פרויען-אָרגאַניזאַציע „וויזאָ" און איהר ווירקונג אויף די ערציהונג פון יונגען דור און פרוי רעזניק – (לאָדז) גיט אָב אַ בעריכט פון לעצטען ציוניסטישען קאָנגרעס אין באַזעל אָבווייזענדיג די אויפגאַבען פון דער יודישער פרוי אין דער ציוניסטישע בעוועגונג.

צום סוף ווערט געוועהלט אַ צייטווייליגע פערוואַלטונג.

א.

א קונסט-פאָטאָגראַפיע

איז אַ ציהרונג אין יעדען הויז!

אין מיין ווינדערזאַל פעראייזטען קונסט-פאָטאָגראַפישען אַטעליער ווערען אויסגעפיהרט פּלאַטיין-אויפנאַהמען אויף פּאָסטקאַרטען, פּאָרטרעטען, סאַלאָן-בילדער א. ז. וו. לויט דער לעצטער טעכניק פון ליכט און שאַטען. לויט וואונש אַ גרויסער אויסוואַהל פון די נייעסטע אַמעריקאַנער זיידען-קאַרטען. ס'ווערען אויך געמאַכט אויפנאַמען פאַר געזעלשאַפטען (פערזאַמלונגען). אויפ'ן פערלאַנג אויך אויסער'ן אַטעליער. צוגענגליכע פּרייזען. גרעסטע אַבדעקונג פון אַ ריזיגע לאַגער פערגרעסערונגען פאַר די שעהנע און וואונדערבאַרע אויסאַרבייטונגען.

מיט אַכטונג קונסט-פאָטאָגראַפישער אַטעליער

„PARISIEN", wł. H. SROKA, Łódź, Brzezińska 69

צופאַהר מיט'ן טראַמוויי נ' 1. צופאַהר מיט'ן טראַמוויי נ' 1

מעלדונג.

היינט זונטאָג, דעם 4. דעצ. פּינקטליך 8,30 אָוונט קומט פאָר אַ גרויסער מיטינג אין לאָקאַל פון בנות-אגודת ישראל זאַכאָדניע 66 (פּיעטרקאָווער 33) א. ד. ט. „דער נייסטינער און עקאָנאָמישער חורבן צווישען די יודישע אַרבייטער-יוגנט" מיט'ן אָנטייל פון די ה"ה: י. ל. אָרלעאַן (וואַרשאָ) ד. ה. זילבערשטיין, עד. ל. נ. פרידענזאָן, י. זילבערבערג פ. לאַנדענבערג און מ. ראָזמאַן. בילעטען צום פּרייז 20 און 30 גר. צו בעקומען ביים אַריינגאַנג.

Dr. med. M. GLAZER
ul. ZIELONA Nr. 6
טעלעפאָן 45-49
הויט-און ווענערישע קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 8—9½, 12—2 און 7—8 אָוו.

ליידענדע אויף גאַל-שטיינער, לעבער, געלבזוכט און אַנדערע קראַנקהייטען קענען זיך ווענדען צו דעם איבעראַל שוין בעוואוסטען אין לאָדז סטאַרשי פעלדשער ה' זינגער, אויס וואַרשאַ, וועלכער וואוינט פון איצט אָן אין לאָדז ביי ה' זאַקס, פּעטריקאָווער 6, טעל. 66-47 און וועלכער האָט זיך בעריהמט געמאַכט מיט זיין ערפאָלגרייכען ראַט אויף די דערמאַנטע קראַנקהייטען נעמט אָן טעגליך פון 10 ביז 2 און פון 4 ביז 8 אָוונד. פערשידענע איינשפּריצונגען. פאַר אָרעמע קליינע בעלוינונג.
715

ADOLF BOKSLEITNER i S-ka, — Sp. z ogr. odp. —
PIORKOWSKA 149

"Tretorn", "Macintosh", "Viska Fors", "Pepege": באָטען, קאַלאָשען
סיזאָנען אַנגעקומען פרישע טראַנספּאָרטען און אַנדערע פאַבריקען.
ד' מיט-באָטען „TRETORN" פאַר 30 זל. נידריגע פּרייזען.

עקאָנאָמאַנג!!! די טעג ווערט ערעפענט
א שטרימף- און גאַלאַנטעריע-געשעפט „METROPOLIS" נאַרוטאָוויטש 3
וועלכעס וועט זיין פּערזעהען מיט שטרימף פון אייגענער אויסאַרבייטונג, ווי אויך פון אַנדערע פירמעס.
פערקויף פון שטרימף מיט 50 פּראָצ. ביליגער!

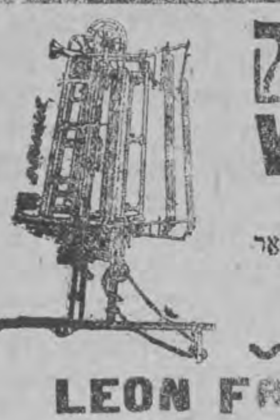

מאַשינען-פאַבריק
Wilh. BACH
G. m. b. H. APOLDA
ראַשעל-מאַשינען און קעטלען-ראַשעל-מאַשינען פאַר האַנד- און קראַפט-בעטריב מיט אויטאָמאַטישער מוסטערוועקסעל-פאַרריכטונג.
פערטרעטער פאַר פּוילען:
LEON FRIEDMANN i S-ka
ul. 6-go Sierpnia 3, Telefon 6-09.

Dafner i Joffe
פערקויף פון נאָדלען און טיילען צו שטרימף-מאַשינען.
דערמיט האָבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען, אַז מיט'ן היינטיגען טאָג איז אונזער לאַגער און ביוראָ איבערגעטראָגען געוואָרען פון דער גדאַנסקאַ 11 אויף
Pomorska (średnia) № 23
מיר עמפּפעהלען זיך ווייטער דער געעהרטער קונדשאַפט און צייכנען
האָכאַכטונגספאָל
דאַפנער און יאָפפע

שבועה דאורייתא

מאָנטאָג דעם 5 דעצעמבער ד. י. 10 אַ זייגער פריה וועט אין דער ווילקער שוהל זאַכאָדניע 56 שווערען יעקב יצחק פעלדבלום מלמד פון ווסכאָדניאַ 66, צוליב אַ סכסוך פון אַ וואוינונג לויט'ן פסק דין פון הרב ר' יוסף פיינער, מוהל שמשון דימאַנט און מאיר שאַליט
743
יעקב ווייסבראָט נאַרוטאָוויטשאַ 23.

כ'וועל גוט בעצאָהלען
פאַר אַ מעבלירט צימער אין צענטער פון שטאָדט מיט אַ בעזונדערן איינגאַנג באַלד פון די טרעפּען. — אָפּערטען אונטער „פראַנצוז" אין אַדמיניסטראַציע. 774

השבת אבדה.

ס'איז פערלוירען געוואָרען אַ פּאָרטפעל מיט אייניגע וועקסלען און אייניגע פּראָטעסטען וועלכע ווערען ערקלערט פאַר אונגילטיג. דער עהרליכער פינדער וועט געבעטען אָבצוגעבען געגען בעלאָהנונג אויף זגערזשער 28, בא רייז.

דאָס בעקאַנטע גרופּען-בילד
די גאוני ישראל
איז ערשינען אין אַ נייער פּרעכטיגער אויפלאַגע.
פּרייז 2 זל.
ביים צושטעלען דעם אַנאָנס –
נאָר 60 גראָשען.
צו בעקומען אין דער אַדמיניסטראַציע פון „נ. פאָלקסבל."
שניידט אויס! שניידט אויס!

כ'בעזיץ קאַפּיטאַל 700 דאָלאַר מזומן און זוך אַ שותּף צו אַ איינגעפירט געשעפט אָהן אונטערשיד פון דער בראַנזשע. אָפּערטען אָפּצוגעבען אין אַדמ. סוב. „700".

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek, telefon 18-26.
Od wtorku, dn. 29 do poniedziałku, dn. 5 grudnia wł.
DLA DOROSŁYCH:
Dramat w 10-ciu częściach
KRÓLOWA NIEWOLNIKÓW
podług powieści Bidora Hagard'a
p. t.: „Księżyc Izraela".
W rolach głównych:
MARJA KORDA i Marjette MARCHAL
DLA MŁODZIEŻY:
„KAUKASKI PARTYZANT"
(Abrek Zaur)
Legenda kaukaska w 10 częściach.
Nad program???
Ceny miejsc: dla dorosłych: I—70, II—60, III—30 gr.
dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	9½-12 4-5
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטונגע קר.	1—3
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—2
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—3
ד"ר בערגסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

אַנאַליזע-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף בעקלאַנג — היזיטען אין שטוב. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אַנגענומען אַלע ערט אַנאַליזען, ווי אויך פּלעגמאַ און בלוט.

איבערגענומען נעגען שקאָרלאַטין.
פאַר דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ
דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נמ.
ד"ר לאַושינסקי סטאָמאַטאָלאָג	צאָהן-אַרצט	1—6

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

Dr. med. JULJUSZ BAUM
אַקושעריע און פרויען-קראַנקה.
53 צעגעלניאַנאַ 53
טעלעפאָן 63-35.
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמ.
אין קליניק אַנראַראַ 10 פון 11,30 ביז 1,30 נאָכמיטאָג

וויכטיג פאַר טריקאָטאַזש-פאַבריקאַנטען!
איך בעזיץ אַ 8-ער מאַשין 80 cm. ברייט און כ'נעהם אָן צו שטריקען אַלערליי אַרבייט. מיט אַכטונג
לאַנדשטיין
שוו. יאַקובאַ 7.

ZGUBIŁEM WEKSEL
na sumę zł. 50.— wystawca Sośnowski, zlecenie Piotrkowski, żyrant Segał, pł. 15/XII r.b. Weksel niniejszy zostaje unieważniony. Zwrócić do Fryszmana, Pieprzowa 12. 762

Lekarz-Dentysta
JAKÓB KARMAZYN
ul. Południowa 2.
פאַר פערוויכטע אין דער קראַנקען-קאַסע און מלובה-בעאַמטע ספּעציעלע הנחות. ביים בעשטעלען קינסטליכע ציינער, ווערען אומזיסט געהיילט די ציינער און בעזייטיגט די וואָרצלען. בעראַטונג אומזיסט. 761

יוד. י. אינפעלד
42. ווסכאָדניאַ 42.

צוםווינטער-סעזאָן

עמפּפעהלט

קאָנסטאַנטינאָפּאָלער

כאַלווע

בעקאַנט פון זייער געשמאַק און פאַר מלחמה-קוואַליטעט, ווי אויך

RACHAT-ŁOKUM

און אַנדערע זיסקייטען. 259

Z ANGIELEWICZ, Narutowicza 8.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

היילט גאַנץ פּערנאַפּלעקסינגע צייהן און מונד-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אָן פון 9—12 פאַרמיטאָג און פון 3—7 אין אָווענד. צו ביליגע פּרייזן. 1491

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	3—2 11—10 7—6
ד״ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	2—1 11—10
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2 — 1
ד״ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	2—12
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5—4 12—10
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	6—5 1-11½
ד״ר קאַנמאַר	כירורגיש-קראַנקהייט. 5-4 זונ.	2—1
ד״ר וויינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	7—5½ 1-11
ד״ר סטופּעל	רענטגען	6—4 2—12
א. גראַדזענטשייק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-טוגנדהאַלטונג, בעלייכטונגען, קאַראָנען, מאָסטען א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען. פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען קווארץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר קאָסמעטיק. אויפגענומען נעבען שאַראַף (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט אין דער שטאָט.

Dr. med.

S. KANTOR

ספּעציאַליסט פון הויט-און

וענערישע קראַנקהייטען

און מענער-שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט רענטגען שטראַהלען און קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטריזאַציעס.

פּיעטריקאָווער 144

(עק וואָלנגעליצקאַ)

טעלעפאָן 29-45.

עמפּפאַנגט פון 8 — 2 מיטאָג און פון 5—8 אין אָווענד. אין „Sanitas“ ציגעל-גאַס 29 פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדל. פון מענער-שוואַכע נעמט אָן פון 5—9 אָווענד.

לעכער

צו נעהען אויף דער מאַשין ווערען אָנגענומען ביי

ג. נאָרדמאַן

29 צעגעלניאַנאַ 29

AKUSZERKA

G. SALIMONOWA

Szkolna 12

נעהמט אָן געבורטען.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטרא-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָווענד.

Dr. med.

WOLF EYCHNER

פרויען - קראַנקהייטען

און אַקושעריע

זגיערזשער 11 טעל. 34-72.

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 נאָכמ. אין דערהיים פון 6-8 אָוו.

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

זאַכאָדניע טעל. 49 66

צאָהן-כירורג

... פון כירורגישע קראַנק... ... ווי שטשענקעס, גימענס. ...סיעס, צאָהן פיסטולעס ... נעמט אָן פון 1½-5 און ... אין יום-טוב פון 10—12

Dr HELLER

ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וענערישע קראַנקהייטען

האָט זיך איבערגעצויגן אויף

2 נאָוואָט 2

נעמט אָן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אָוו. פאַר פרויען ספּעציעל פון 4—5 נאָכמ. 968

צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז!

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערקלערונג פון מיין חתן יצחק לעווקאָוויטש איידיקעל פון ר׳ ראובן קאַפּעלושניק, אז ער בעזיצט פלומרשט ריכטיגע פּטורים. דרוק איך אָט דעם בייליגענדען טעקסט פון הרב ר׳ יוסעלע פיינער, כדי צו בעווייזען דעם אמת און בין מודיע, אז קיינער זאָל זיך מיט דעם אויבען-דערמאָהנטען יצחק לעווקאָוויטש, ראובן קאַפּעלושניק׳ס איידיקעל קיין שידוך נישט טון, ווייל מיר זענען איהם נישט מוחל.

מרדכי פּאַמפּס, קילינסקאַ 125.

ב״ה.

בדבר הדו״ד שבין הכלה דארא פּאַמפּס ובין החתן יצחק לעווקאָוויטש אחרי אשר הי׳ אצלי אביו זקנו נ״י והגיד כי הוא מרוצה לעמוד עם צד הכלה עוד הפעם לדין לפני צד של שלשה, לכן יוכל כל ב״ד שנרצה להצדק״ק לדינם.

חתמתי יום ג׳, ה׳ כסלו, פ״ח. הק׳ יוסף פיינער.

נייעס פאַר לאָדז! בעקאַנטמאַכונג. נייעס פאַר לאָדז!

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דעם געעהרטען פּובליקום, אז דאָס פעראייניגטע קאָלעגיום פון

פאָטאָגראַפען-אַנגעשטעלטע

האָט ערעפענט אין לאָדז, קאָנסטאַנטינער 33 (פראָנט, 2-טער שטאָק) א ספּעציעלע ווערקשטעל פון פערגרעסערונגס-בילדער (פּאָרטרעטען).

אַן אָריגינעל פּאָרטרעט, דאָפּעלט רעטושירט 35X45 צום פּרייז פון 8 זל. א שטיק. כדי צו בעקענען דאָס געעהרטע פּובליקום מיט אונזער קינסטלערישער אַרבייט, מאַכען מיר א פּראָבע-פּאָרטרעט דיזעלבע גרויס צום פּרייז פון 3 זל. א שטיק. עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי אויפנאַהמען אין דער שטאָט, ווי אויך אַלע אַרבייטען, וואָס האָט א שייכות מיט דעם פאָטאָגראַפיע-פאַך.

אַכטעט נישט, וואָס די פּרייזען זענען שטוינענד ביליג, נור קומט און איבערצייגט אייך! דאָס אַטעליער איז אָפען טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָווענד.

Kolegjum Pracowników Fotograficznych w Łodzi,

Konstantynowska 33, front, II piętro. 909

ערשטקלאַסיגער

קירזשנער-ווערקשטעל

M.FARBER, Piotrkowska 27

קווער אַפּיצינע, ערשטער שטאָק.

ס׳ווערען אָנגענומען זעמטליכע פעלץ-אַרבייטען לויט די נייעסטע מאָדעלען צו מעסיגע פּרייזען.

ספּעציאַליסט פון דאַמען-מאַנטעל. 131

JAŚNIEJ SŁOŃCA

NAJLEPSZA ZAPRAWA DO PODŁÓG

פרישט אויף אַבגעניצטע פּאַכאָז פאַרבען, ליניאָלעאום און פאַרבט מאָמענטאַל חיסע פּאַרלאָגעס אויף מאַכט אין גלאַנצען וויס-קאָליר.

בעקאַנטמאַכונג !!!

דערמיט ווערט אויפמערקזאַם געמאַכט אַז

געברידער טויבע,

י. טויבע.

וועלכע האָבען זיך בעריהמט געמאַכט אין גאַנץ פּוילען בעזונדערס אין לאָדז מיט זייער אויסגעצייכנעט שפּילען, גוטער און צופרידענשטעלענדער בעהאַנדלונג עמפּפעהלען זיך אויף חתונות, בעלער און אַנדערע שמחות. בעשטעלונגען ווערען אָנגענומען אויף פאָלגענדע אַדרעסן:

נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 22,

אַל. 1-טער מאַי 18,

ווסכאָדניאַ 18.

בעמ.: חתונות, בעלער און שמחות, וואָס קומען פאַר שבת ווערען פון די געב. טויבע נישט אָנגענומען. — געדענקט די אַדרעס!

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָוואַ 28,

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (ה ר-אויספאַל)

נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָווענד.

AKUSZERKA

PIPIKOWA

נעהמט אָן געבורטס-הילף און מאַסאַזשען.

פּיעטריקאָווער 132

היילאַנישטאַלט קוועטען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע, שוואַך-פערשטענדיגע קינדער שפּראַך-שטערונגען (שטאַמלען, טויב-שטומהייט)

Dr. med.

A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט

עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-טעראַפּיע

Cegielniana 6, tel. 51-89

עמפּפאַנגט פון 5—7 אָווענד

2 קוואַליפיצירטע

נייהערינס

ווערען פון זאָפאָרט געזוכט, ביי רודאַמסקי, פּיעטריקאָווער 114, פון 10 — 11 פאַרמ.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פאַר רען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען

Nawrot 8

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אין אָווענד

Dr ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,

tel. 51-78.

הויט און וענערישע קראַנקהייטען און ליכט-היילאינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָווענד.

ŚREDNIOWIECZNA ALCHEMJA

nie dopięła celu w poszukiwaniu sposobu tworzenia złota.

NOWOCZESNA WIEDZA

zastosowując równocześnie naturalne produkty wytworów kwiatowych, dotarła do wspaniałych wyników, których koroną są subtelne i wytworne perfumy

Kalia i Iste

J.&S. STEMPNIEWICZ

P·O·Z·N·A·N

עלעגאַנט געקליידעט

קאָנט איהר נאָר געהן ווען איהר מאַכט זיך א מלבוש זאָלט איהר פריהער בעזוכן דאָס לאַנג עקזיסטירענדע געשעפט פון

יודישע לאַנגע מלבושים אָגראָדאָוואַ 8

ווי איהר בעקומט שטענדיג אויף לאַגער ווינטערדיגע, זומערדיגע און קינדער מלבושים פון די בעסטע סחורות. אַן אייגענע ווערקשטעל מיט די בעסטע שניידער-אַרבייטער. בעמערקונג: אויף בעשטעלונגען בעזיץ איך א גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע סחורות. אויסנאַהמס-פּרייזען פאַר חתונה-אויסשטייער

חיים מאַנדראָווסקי 8 אָגראָדאָוואַ 8

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם !!!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאָגטע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט׳ן אוסטאַוו, קלאָזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה אינאָורזשאָנד-ראָזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען-אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52.

פּאָדערט איבעראַל נאָר די פּאַטענטירטע

פּעלד-בעטען

Palma-Patent יצוועהן מיט דער פאַבריקס - מאַרקע

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען אויף 3 יאָהר

שטענדיג אויף לאַגער אין א גרויסען אויסוואַהל:

ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, מעש-בעטען, אַמעריקאַנקעס קינדער-וועגעלעך, קינדער-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך מעטאַל-מעבל.

מאַטראַצען געבעמטע, שאַטקאַוועס און מאַנדאַריסקע

קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט וועגטלעך ... 17 זל., פעלד-בעטלעך 14 זל.

רעעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פּרייזען. הורט. זעמטליכע רעפּאַראַטורען. רעטייל.

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעלעפאָן 31-85.

ZAKŁAD RYSOWNICZY i malowania ręcznego

M. Szwarcowski

NARUTOWICZA 36, tel. 35-25.

stale na składzie wielki wybór wzorów do haftu ręcznego i maszynowego. — Ceny niżej konkurencyjne. 970

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman